

Besluit 26/16

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 15 april 2016

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 26 februari 2016

Datum

15 april 2016

Documentnummer

3981687

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

gelezen het voorstel van de griffier, d.d. 4 april 2016 – nr. 3944391

gelet op artikel 41, vierde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2015;

besluiten:

vast te stellen de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 26 februari 2016.

's-Hertogenbosch, 15 april 2016
Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de griffier,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. mr. K.A.E. ten Cate (plv.)

VASTGESTELD

**PS 26/16 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op 26 februari 2016**

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	4
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	7
Vragenhalfuur	8
Interpellatiedebat	19
Actuele moties	30
Stemming	34
06/16 Lijst ingekomen stukken 29 december 2015 tot en met 5 februari 2016	34
M1 Aanpak verontreinigde locaties door xtc-afval	34
Bespreekstukken	35
01/16 Deltaplan Hoge Zandgronden: Bijdrageverordening en Begrotingswijziging	35
Sluiting van de vergadering	42

Index gesproken personen

Berg, H.F. van den, 41
Brakel, mw. C.E.P. van, 33
Cate, mw. mr. K.A.E. ten, 7
Deryckere, M.N.R.C., 34
Dingemans, mw. F.M., 23
Dirken, mw. A.M.W., 13, 14, 15
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van, 34
Hageman, ir. J.J.C., 34
Hattem, A.W.J.A. van, 11, 12, 16, 19, 22, 25, 26, 29, 34, 36, 37, 39, 40
Heijman, J.H.W.F., 25, 30, 31, 32, 33, 35
Heijmans, N.G.L., 7, 11, 23, 24, 28, 31, 34
Jonge, R.A. de, 16
Klitsie, mw. drs. C.G.M., 12, 33
Knoet-Michels, mw. A.J.H., 16, 32
Kouthoofd, T.P.D., 11
Kuijken MSc, R.C.P., 22, 23, 26, 27
Maas, B.L.M., 12
Oosterveer, ing. H., 33
Overveld, W.A.A.M. van, 34
Panhuizen, A.V., 35, 36
Roijackers, mw. H.I., 15, 23, 24, 25, 28, 30, 34, 35, 38, 40
Roks, L.A.G., 32
Smeulders, S.J.A.H., 34
Steenbakkers, S.P.M.F, 8, 10
Surminski, mw. M.J.G.P, 39
Uijlenhoet, A., 12
Voorzitter, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42
Vreugdenhil, ing. H.J., 17, 35
Wel, ir. M.C. van der, 16, 34

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. mr. K.A.E. ten Cate, loco-griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bakker, W.J.		PVV Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bollen, G.W. Anthonis		VVD Sint
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Braspenning, A.L.J.	CDA	Strijbeek
Brunklaus, mw. drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Dingemans, mw. F.M.	D66	Kaatsheuvel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Dongen
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Haafden-Harkema, mw. drs. S.C. van	CDA	Goirle
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijman, J.H.W.F.	Lokaal Brabant	Tilburg
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Klitsie, mw. drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Meel, J. van		SP Bavel
Meeuwis-van Langen, mw. H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.		D66 Breda
Oosterveer, dr. ing. H.	50PLUS	Waalre
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch

Panhuizen, A.V.
Porthoine, P.
Roijackers, mw. H.I.
Roks, L.A.G.
Schüller, mw. drs. I.J.W.
Sloot, mw. M.A.B. van der
Smeets, drs. M.E.J.
Smeulders, S.J.A.H.
Spapens, M.
Staak, W.R. van der
Steenbakkers, S.P.M.F.
Surminski, mw. M.J.G.P.
Uijlenhoet, A.
Vreugdenhil, ing. H.J.
Vugt, drs. R.J. van
Wel, ir. M.C. van der

VVD
VVD
GroenLinks

VVD
CDA
D66
PvdA

SP
CDA
PvdD
GroenLinks
CU-SGP
CDA
PvdD

Tilburg
Riethoven
's-Hertogenbosch
PVV Etten-Leur
Woudrichem
's-Hertogenbosch
Oosterhout
Helmond
SP 's-Hertogenbosch
Boskant
's-Hertogenbosch
Hoogerheide
Rosmalen
Nieuwendijk
Woudrichem
Rijsbergen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 26 februari 2016

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

II. Vragenhalfuur

III. Interpellatie

IV. Actuele moties

V. Stemming

06/16 Lijst ingekomen stukken 29 december 2015 tot en met 5 februari 2016

M1 Aanpak verontreinigde locaties door xtc-afval

VI. Bespreekstukken

01/16 Deltaplan Hoge Zandgronden: Bijdrageverordening en begrotingswijziging

VII. Sluiting van de vergadering

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 26 februari 2016

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Loco-griffier: mw. mr. K.A.E. ten Cate

Volgens de presentielijst zijn 51 leden aanwezig, te weten:

Altundal, mw. Arts, Bakker, Van den Berg, Bollen, Boon, mw. Van Brakel, Burger Dirven, mw. Claessens-Vloedgraven, Deryckere, mw. Dingemans, mw. Dirken, Everling, Van Gruijthuijsen, mw. Haaften-Harkema, Hageman, Van Hattem, Heijman, Heijmans, mw. De Hoon, De Jonge, mw. Van der Kammen, mw. Kardol, mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, Koevoets, De Kort, Kouthoofd, Kuijken, Kutlu, Maas, Van Meel, mw. Meeuwis-van Langen, Meijer, Oosterveer, mw. Otters-Bruijnen, Van Overveld, Panhuizen, Porthoine, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, mw. Van der Sloot, Smeets, Smeulders, Spapens, Steenbakkers, mw. Surminski, Uijlenhoet, Vreugdenhil, Van der Wel.

Afwezig zijn vier leden te weten: Braspenning, mw. Brunklaus, Van der Staak, Van Vugt.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 15.15 uur

De **voorzitter**: Dames en heren. Van harte welkom. Ik stel voor dat we onze vergadering openen met de gebruikelijke minuut van stilte. Mag ik u vragen daarbij te gaan staan?

(De vergadering neemt een minuut stilte in acht)

Dank u wel. Gaat u zitten. Ik wil mevrouw de griffier vragen ons mededeling te doen van de berichten van verhindering.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering van mevrouw Brunklaus en de heer Braspenning.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter.

De **voorzitter**: Ja, excuus.

De heer **Heijmans** (SP): Ik moet helaas ook de heer Van der Staak afwezig melden.

De **voorzitter**: De heer Van der Staak is ook afwezig.

Bij de mededeling van verhindering van mevrouw Brunklaus meld ik u even dat zij afwezig is vanwege het breken van een enkel, en nota bene ergens hier op het terrein van ons provinciehuis. Wat er precies gebeurd is, weet ik ook nog niet, maar het is natuurlijk pijnlijk en buitengewoon vervelend. We zullen zorgen dat we een kaart met beterschap en een bosje bloemen namens ons allen bij haar zullen bezorgen. En Patricia, mocht je kijken, we leven met je mee.

Dan heet ik u uiteraard nogmaals van harte welkom, maar ook alle bezoekers op onze publieke tribune. Naast de vaste bezoekers en de belangstellenden voor vandaag te behandelen specifieke onderwerpen

zijn dat de leden van de KBO uit Heeswijk, met 30 leden te gast. Ze zijn, als het goed is, vandaag warm ontvangen en begeleid door ons Statenlid Wim van Overveld. Van harte welkom in ons provinciehuis! En fijn dat u belangstelling toont voor ons werk.

Dames en heren. Dan wil ik nu aan de orde stellen de agenda zoals we die vandaag gaan behandelen en deel u mee dat er één onderwerp ter bespreking is aangemeld. Dat is bij u bekend. En daarnaast zijn er een serie voorstellen voor het vragenhalfuurtje, een interpellatiedebat en actuele moties.

De procedurevergadering heeft goed gekeken naar nut en noodzaak, ook in het licht van de reglementen van orde, en stelt het volgende voor. Dat de vraag die aanvankelijk voorlag van de PvdA, van de heer Maas, over bouwen voor leegstand, wordt omgezet in een schriftelijke versie, een vraag aan het college. Dat de vraag die als tweede is ingediend, van mevrouw Dirken van de VVD inzake ontwikkeling van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, zo dadelijk aan de orde zal zijn, maar dat we die als laatste in de vragenrij behandelen, omdat die een samenhang vertoont met een op grond van de discussies in de procedurevergadering toegelaten voorstel tot een interpellatiedebat. Het kan mogelijk zo zijn dat de beantwoording van vragen in de vragenhalfuurversie aanleiding kan zijn voor de indieners van het verzoek tot interpellatie, de PVV-fractie, dat verzoek eventueel terug te trekken. Maar dat kan pas worden beoordeeld na afloop van de beantwoording van die vragen. En om die samenhang te laten bestaan, willen we die vraag zo dadelijk dus als tweede behandelen.

De derde vraag van het CDA inzake PAS wordt een schriftelijke vraag en komt niet nu aan de orde. Dat geldt ook voor de vragen van de SP inzake stembureaus Oekraïne, omdat er nu schriftelijke vragen van gelijke strekking in behandeling zijn die binnenkort door het college zullen worden beantwoord. Het voorstel over de vraag inzake de leegstand, door het CDA gesteld en meer op de retail gericht, is om die vraag toe te laten. De vraag van de Partij voor de Dieren over elektronisch monitoren wordt omgezet in een aanvullende schriftelijke vraag, volgend op technische vragen. Dat wil zeggen dat het voorstel is dat we zo dadelijk in het vragenhalfuur starten met de vraag van het CDA, de heer Steenbakkers, inzake leegstand retail. Daarna vervolgen wij met de vraag van de VVD, mevrouw Dirken, inzake de ontwikkelingen Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

Dan is er sprake van het interpellatiedebat met de voorwaarden die ik zojuist al noemde. En dan zullen wij als derde op de agenda behandelen de actuele moties. Er is er een ingediend vandaag, door de heer Heijman van Lokaal Brabant. Die gaat over ruimte voor Veteranen Vught. Die is door de procedurevergadering unaniem aanbevolen voor behandeling vandaag.

Mag ik u vragen of u kunt instemmen met deze orde? Dan is dat het geval.

Vragenhalfuur

De **voorzitter**: Dan beginnen we nu met het vragenhalfuurtje. En zoals aangekondigd zijn dan als eerste aan de orde de vragen die door de heer Steenbakkers zullen worden gesteld. Ik geef hem daartoe graag de gelegenheid in de bekende twee minuten die er zijn om de vraag te stellen.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. La Ligna, Paradigit, Foto Klein, Manfield, DA Retailgroep, Dolcis, Invito, de V&D en deze week ook nog Aktiesport en Perry Sport. Er is sprake van een domino-effect dat zich in een ongekende snelheid ontwikkelt. Ook de Brabantse grote en middelgrote steden worden op zijn Brabants gezegd keihard geraakt. Er zijn straten in de centra van sommige steden waar de helft van de ondernemingen failliet is en er panden leeg staan. We zitten echt in een transformatieperiode op het gebied van retail en leegstand.

Voorzitter. De gedeputeerde heeft ons vorige week vrijdag uitermate goed geïnformeerd, waarvoor dank. Er gebeuren al veel goede dingen. De kennis die wordt verzameld en aanwezig is, de regionaal ruimtelijke overleggen etc. Allemaal prima. Maar we worden hiermee eigenlijk ook wel een beetje

ingehaald door de werkelijkheid. Het CDA vindt dat de tijd van lang praten en dibbedabben voorbij is. We moeten nu handelen. Concrete afspraken, concrete acties. Het CDA zou graag zien dat de provincie een meer nadrukkelijke en aanwezige rol op dit thema gaat spelen. Daarbij kan wellicht lering getrokken worden ook van andere provincies in dit land en in het buitenland. Ik noem er een paar. De provincie Utrecht snijdt al in bestemmingsplannen en ontwikkelruimte. Er vindt internationale acquisitie plaats voor de belangrijkste grote leegstaande gebouwen. Sommige steden werken met een boetebeding bij langdurige leegstand voor vastgoedeigenaren. De provincie Overijssel heeft in 2014 een grote retail- en winkeltop georganiseerd om met alle belanghebbenden in heel korte tijd tot concrete afspraken te komen en Limburg heeft gekozen voor het instellen van regelluwe zones.

Daarom de volgende vragen aan het college. Hoe kijkt het college tegen de ontwikkelingen aan die op dit moment gaande zijn in de retailsector en de leegstand die hiermee gepaard gaat? Hoe ziet het college de rol van de provincie op dit thema? Is het college met het CDA van mening dat de provincie een meer nadrukkelijke rol moet nemen op dit gemeenteverstijgende probleem? Drie. Is het college bereid om in cocreatie met externe partners, bijvoorbeeld gemeenten, MKB Brabant, BZW, Brabant Advies, out of the box na te denken over alternatieven en instrumenten die de provincie zou kunnen inzetten in dit transformatieproces om gemeenten daarbij te helpen? Is het college bereid om naar het voorbeeld in Overijssel om op korte termijn een Brabantse winkel- en retailtop te organiseren en te faciliteren voor alle stakeholders om zo snel tot concrete afspraken te komen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u. Ik ga nu even geen interrupties toestaan vanwege drukte in het vragenuur. Ik wil graag nu de gedeputeerde vragen de beantwoording ter hand te nemen.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ja voorzitter, dank je wel. Mijnheer Steenbakkers. U noemt inderdaad een indrukwekkend rijtje ontwikkelingen die zeker Brabant niet ongemoeid laten. Ik denk dat het verstandig is om te stellen dat onze eerste zorg zich nu vooral richt op die mensen die hun werk verliezen. Ik kijk naar collega Pauli en dat betekent dat we echt heel actief bezig zijn om te kijken naar hoe we via inzet van mobiliteitscentra mensen van werk naar werk kunnen begeleiden. Het is ook heel interessant om te zien of je het ondernemerspotentieel aan kunt boren dat zit in de mensen die jarenlang een boterham hebben verdiend bij de ketens die u noemt. Dus daar is echt een heel belangrijke primaire inzet op gericht om eigenlijk die mensen zo snel mogelijk weer aan het werk te helpen of aan vormen van ondernemerschap. En er zijn in Brabant ook al mooie voorbeelden van te vinden hoe de ondernemersgeest eigenlijk weer terugkomt in die binnenstad. Als je naar de leegstand kijkt vallen er gaten op plekken waar oude formules niet meer voldoen. Eigenlijk is er misschien wel te weinig ruimte geweest voor echte ondernemersgeest. En dat is ook een kans die we heel graag zien terugkomen in de kernwinkelgebieden in Brabant en waar we mee aan de slag gaan.

Provinciale rol voor dit thema? Ja, heel nadrukkelijk. Maar ik kan u stellen dat die urgentie in Brabant al lang is gevoeld. Dus dat betekent dat Brabant samen met Zuid-Holland echte gangmakers zijn geweest op een provinciale verantwoordelijkheid op het terrein van retail en detailhandel. Dat kunnen we echt, en terugkijkend op de vorige collegeperiode, in dank overnemen vanuit het vorige college. Want we willen Overijssel best feliciteren met de retailtop, maar onze eerste was in januari 2013. Dus we hebben in Brabant die start gemaakt. En wat ik met u deel is dat we inderdaad die fase van praten voorbij zijn. Dus we gaan van die fase van praten naar actie en naar doen. En waar we in Brabant trots op kunnen zijn, en dat moet die doorwerking ook krijgen, is dat in elke regio met betrokkenheid van alle gemeenteraden detailhandelsvisies zijn vastgesteld. En dat zijn geen vage verhalen, maar dat zijn concrete toetsingskaders voor ontwikkelingen op het terrein van de detailhandel. Want we willen in Brabant ook nadrukkelijk die concentratie in de kernwinkelgebieden, geen winkelmeters erbij en werken aan de kwaliteit van dat kernwinkelgebied.

De **voorzitter**: Wilt u tot een afronding komen, mijnheer de gedeputeerde?

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): We zien dat het in de retail slecht gaat, maar op het terrein van leisure, horeca, wonen in de binnenstad hebben we ook genoeg mogelijkheden om omgevingskwaliteit en beleving daar terug te brengen. Wij zijn in Brabant buitengewoon actief met betrokkenheid van kennisinstellingen, marktpartijen, Retailplatform Brabant, Werkplaats De Gruyter. Er is echt in Brabant dynamiek gaande om het kernwinkelgebied en de kernen in Brabant dat perspectief te laten zijn. Maar we zijn nog lang niet klaar. Uw aansporing wil ik vooral zo zien om daarmee verder te gaan ...

De **voorzitter**: Maar u bent nu wel klaar, want uw spreektijd is echt op.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): ... om partijen bij elkaar te brengen in een volgende aansporing van kwaliteit voor detailhandel. Die uitdaging pakken wij aan, maar het beeld verdient correctie dat Brabant echt in de voorhoede loopt van de aanpak van deze problematiek.

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw antwoord. Ik wil de vragensteller dan de gelegenheid geven om nog een aanvullende vraag te stellen. En dan is eventueel de gelegenheid aan alle fracties om nog vervolgvragen te stellen. De heer Steenbakkers heeft het woord.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ja, dank. Dank ook voor de beantwoording van de gedeputeerde. Heel helder hè, dat Brabant hier ook dingen ook doet. Daar heb ik net ook complimenten voor gegeven, voor de dingen die ze doen. Alleen, zoals gezegd, ook in mijn inbreng eerder al, worden we wel een beetje ingehaald door de werkelijkheid. En de gedeputeerde bevestigt dat eigenlijk ook een beetje in zijn beantwoording. Kijk, een retailtop organiseren in januari 2013, in de tussentijd tot nu is er natuurlijk weer ontzettend veel gebeurd. Dus kan dat nu nog gewoon extra waarde hebben om dat nog eens te doen? Om die afspraken tegen het licht te houden. Dat is een.

Ten tweede te weinig ondernemersgeest en dat we daar meer ruimte voor moeten bieden. Helemaal eens. Hartstikke mooi om dat ook te horen. We hebben in januari 2014 al vragen gesteld of we die ondernemersgeest nou eens extra zouden kunnen aanwakkeren door bijvoorbeeld nieuwe ondernemers die gebruik kunnen maken van het innovatiefonds, om nieuwe retailconcepten daar neer te zetten. Daar is positief op geantwoord door het vorige college. Kan deze gedeputeerde nu een aantal voorbeelden geven van wat daar nu concreet is uitgekomen? En als daar nog niks is uitgekomen, wat wij kunnen doen om dat dan toch meer aan te wakkeren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Steenbakkers. De gedeputeerde krijgt nu de gelegenheid om kort de vervolgvragen te beantwoorden en dan zijn alle fracties aan de beurt. Interrupties vanwege de orde vandaag niet tijdens het vragenuurtje. De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter. Om met dat laatste te beginnen, ik denk dat het goed is dat we dat in kaart brengen, want dat vraagt echt even gedetailleerde informatie. Wat hebben we op het terrein van innovatie, detailhandel allemaal gedaan? Maar we hebben echt niet stilgezeten vanaf de start. En nogmaals, de retailtop 'Invent it in Brabant'. Maar van daar zijn we aan de slag gegaan. En we weten, we hebben ons ook aangesloten bij de landelijke Retaildeal, dat men op zoek is om daar nu ook provinciale deals te maken. Wij zullen ervoor zorgen dat die top opnieuw georganiseerd wordt, maar wel gerelateerd aan heel concrete opgaven. Geen analyses, gewoon kijken naar wat er nodig is om die

dynamiek in die binnensteden terug te krijgen. En ja, daar staan we in Brabant wel echt voor aan de lat. Maar we staan ook in de voorhoede van die discussie.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde. Ik inventariseer even of de fractie van de VVD nog behoefte voelt. Ga uw gang. Graag uw vraag in een minuut. De fractie van de VVD, de heer Kouthoofd.

De heer **Kouthoofd** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD vindt de aanpak van leegstand in de retail ontzettend belangrijk en steunen GS van harte in de uitgebreide inzet die vorige periode al is ingezet en nu verder wordt uitgerold. Ook voor ons is hierbij de vraag hoe de provincie in de actualiteit stevig de regierol kan pakken in de regio's, in de regionale afstemming en met de ladder van duurzame stedelijke ontwikkeling in de hand. Vandaar dat de VVD begin deze week schriftelijke vragen heeft ingediend over de rol van de provincie in de regionale afstemming. En we hebben de gedeputeerde hierover al iets horen zeggen, maar we wachten ook graag de schriftelijke beantwoording verder af.

Ik zou graag van het CDA willen weten, vindt u ook niet dat we Tilburg met 12.000 m² nog te ontwikkelen retail als pilot kunnen nemen in de aanpak leegstand? Misschien een goed idee om in uw eigen achterban dit te bespreken. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Kouthoofd. De fractie van de SP, de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, dank u voorzitter. Een vraag die er naar mijn idee zeker mee te maken heeft, is hoe actief dit college is om leegstand in winkelcentra te voorkomen. Want we zien steeds vaker dat die leegstand ook veroorzaakt wordt door het vestigen van enorme factory outlets, tienduizenden vierkante meters die er bij komen, terwijl er al een beperkte markt is. En in hoeverre is de provincie bereid om daar een regierol in te voeren? Want wat schieten we ermee op als er een fantastisch nieuw gigantisch winkelcomplex komt in de nabijheid van een paar steden en vervolgens de winkels in die binnensteden compleet leeg zijn?

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijmans. De fractie van de PVV. De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb een tweetal puntjes nog, voorzitter, als PVV zijnde. Allereerst had mijn fractie middels de heer Van den Berg net al graag een interruptie willen plegen, maar daartoe kreeg hij de kans niet. Dat wil ik hier toch nog vermeld hebben. Het is een regelrechte schande richting de hardwerkende ondernemers in deze provincie dat hier wordt gesteld dat er een gebrek is aan ondernemersgeest. Er is wel degelijk ondernemersgeest bij deze mensen. Dat mogen we absoluut niet tekort doen. Dat gezegd hebbende moeten we tegelijk constateren dat het juist aan de gemeentelijke overheden ligt dat het voor deze ondernemers steeds moeilijker wordt gemaakt. Ik noem de veel te hoge gemeentelijke parkeertarieven, de precarioheffing, en waaraan een groot aantal partijen in dit huis ook debet is, waaronder de partijen die zojuist de vraag hebben ingediend, dat is de btw-verhoging uit het Lenteakkoord destijds. Dus hier kan ook een aantal partijen zelf te rade gaan wat ze eraan kunnen doen. En MKB Nederland heeft het destijds al gezegd: het is een dolkstoot in de rug. Onze fractie, de PVV, heeft van begin af aan gezegd 'Doe dit niet, dit is gewoon een slechte ontwikkeling.' Nu is het toch gebeurd.

De **voorzitter**: U moet wel afronden, mijnheer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het tweede is een vraag aan GS. Gisteren was in het Algemeen Dagblad te lezen dat het COA in gesprek is, in ieder geval overweegt om asielzoekers te huisvesten in de

leegkomende panden van V&D. Mijn vraag aan GS is of ze het net als de PVV onwenselijk vinden dat dit zal gebeuren en GS dit ook absoluut niet actief zullen gaan voorstellen in de betrokken platforms.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem voor zijn bijdrage. De fractie van D66, mevrouw Klitsie, heeft het woord.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ja, voorzitter. Dank u wel. Ik denk dat we vorige week in de themabijeenkomst al heel veel informatie van onze gedeputeerde hebben gehad. En ik wil eigenlijk alleen maar vragen: houdt u zich alstublieft aan de planning en kom in november met de feiten op basis waarvan we deze discussie ordentelijk kunnen voeren, want ik vind het nu een beetje raar dat we het vorige week in de themacommissie hebben behandeld en vandaag eigenlijk allerlei extra vragen krijgen. Dus graag november en dan met een compleet verhaal.

De **voorzitter**: Dank, mevrouw Klitsie. De fractie van de PvdA. De heer Maas, gaat uw gang.

De heer **Maas** (PvdA): Ja, aansluitend bij de vorige spreker willen we ook nog de transformatie hierin onder de aandacht brengen. En dat ook de rol van de vastgoedeigenaren, de investeerders heel belangrijk is. De gang van zaken, zoals die nu is bij de V&D, is niet alleen bij de provincie neer te leggen, maar ook zeker bij de detailhandel zelf.

De **voorzitter**: Dank voor uw bijdrage. Dan de fractie GroenLinks. Mijnheer Uijlenhoet, gaat uw gang.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ja voorzitter, een korte vraag nog van onze kant. Het betreft de werkgelegenheidskant van het hele verhaal. Er werd al iets over gezegd door de gedeputeerde. Wij vroegen ons nog af wat GS kunnen doen om ervoor te zorgen dat de werkloosheid die hiermee gemoeid is in de regionale overleggen, maar misschien ook in de overleggen met de afzonderlijke steden, toch extra aandacht gegeven kan worden. Graag een reactie daarop.

De **voorzitter**: Dank, de heer Uijlenhoet. Ik heb via de non-verbale lijn begrepen dat 50PLUS afziet van het woord. De Partij voor de Dieren ook niet. Ook de ChristenUnie/SGP heeft op dit moment geen behoefte. Ook Lokaal Brabant niet.

Dan lijkt het me logisch nu de gedeputeerde te vragen, overigens mede in het licht van de opmerking van mevrouw Klitsie en het feit dat er binnenkort hier verder over gesproken wordt, op de nu relevante en urgente feiten nog een reactie te geven. De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ja, voorzitter, dank u wel. Allereerst richting de heer Heijmans. In de vastgestelde regionale visies is echt de ambitie: geen meter erbij. Dus dat betekent dat gemeenten met elkaar hebben afgesproken dat er per saldo geen meter wordt toegevoegd aan het winkelbestand. En dat is het toetsingskader waarop plannen worden beoordeeld. Er zijn op dit moment actueel echt regionale afstemmingsvragen. Als je kijkt naar Tilburg, als je kijkt naar Den Bosch. Wij nemen daar als provincie actief in deel, maar zijn in feite ook systeemverantwoordelijk dat iedereen zich aan de afspraken houdt. Dus dat is op dit moment 'the proof of the pudding in the eating': hebben die regionale visies ook echt zeggingskracht als het gaat om heel concrete casussen? En daar zitten wij dus bovenop.

Mijnheer Van Hattem. Ondernemersdynamiek? Vanzelf. Maar dat is juist wat we zien. We zien dat bij heel veel binnensteden beslissingen op afstand zijn genomen. Door hoofdkantoren, door ketens. Daar waar je echt nieuwe dynamiek ziet, is het omdat Brabantse ondernemers weer gewoon bezit nemen van onze binnensteden. Dus laten we elkaar daarin juist heel goed verstaan.

Als het gaat om wonen en transformatie, terecht voorzitter. Daar gaan wij op terugkomen. De heer Maas maakt een terecht punt. Er gaan veel meer partijen aan de lat staan voor die transformatieopgaven die daar liggen.

En wonen, mijnheer Van Hattem, is een van de weinige programma's die wij hebben voor leegstand in Brabant. En mensen die in Brabant willen en ook mogen wonen, die zullen wij dan ook graag begeleiden naar aantrekkelijke vormen van transformatie. Daar wou ik het bij laten.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording en stel voor dat we het hierbij nu kunnen laten. Ook in het perspectief van de verdere mogelijkheid om het gesprek hierover voort te zetten. Dan sluit ik dit onderdeel van dit vragenhalfuurtje af en geef dan nu graag ruimte aan de, zoals aangekondigd, te stellen tweede vraag. Dat zal gebeuren door mevrouw Dirken van de fractie van de VVD. En het betreft de ontwikkeling in de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). Ook aan haar de uitnodiging om in twee minuten haar vraag te stellen.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel. Al sinds de oprichting van de drie Brabantse omgevingsdiensten hebben wij daar gemengde gevoelens bij. Vorige week hebben twee db-leden van de OMWB in Etten-Leur een presentatie gegeven over de financiële stand van zaken. En er blijkt sprake te zijn van een forse financiële uitdaging bij de OMWB. De dag erna was er een werkbijeenkomst voor alle bestuurders van de OMWB. In die bijeenkomst zou gezocht worden naar oplossingen. De voorzitter van het db zei in Etten-Leur toe dat hij de uitdaging aannam om naar creatieve oplossingen te zoeken in plaats van de standaardoplossing 'Wilt u allemaal bedrag x overmaken'. Later is onder meer in Geertruidenberg en Etten-Leur de OMWB onderwerp van discussie geweest in gemeenteraadsverband. Er circuleren inmiddels verhalen over nog grotere tekorten dan in de presentatie werden benoemd. Ook overheerst er volgens velen in West-Brabant een algeheel gevoel van gebrek aan vertrouwen in het db. Als fractie zijn we realistisch. Voor nu heeft het aanbieden van een realistische en meerjarig sluitende begroting aan de minister voor ons prioriteit boven het nu voeren van een politiek debat. Wij sluiten niet uit dat we dat debat alsnog op een ander tijdstip wel willen voeren. Maar in verband daarmee hebben wij op dit moment een aantal vragen aan de gedeputeerde die wij ook op schrift hebben ingediend en waarvan ik er een paar kort voor het aanwezige publiek zal herhalen, omdat we anders helemaal niet weten waarover we het hebben.

Kan de gedeputeerde uitleggen waarom hij en een aantal andere db-leden niet aanwezig waren en waarom er maar twee db-leden aanwezig waren in Etten-Leur? Kan de gedeputeerde aangeven wat nu het exacte bedrag is dat momenteel als tekort op de begroting staat? Hoe is dat bedrag opgebouwd en moeten we, zoals het verhaal de ronde doet, er rekening mee houden dat dit tekort nog verder op gaat lopen? Zo ja, tot welk bedrag?

Kan de gedeputeerde vertellen welke creatieve oplossingen er inmiddels bedacht zijn tijdens de werkbijeenkomst? En over welk bedrag van het tekort het dan gaat?

Tijdens de presentatie is aangegeven dat op 9 maart een conceptbegroting aan het db wordt gepresenteerd. Is dat nog steeds juist? En verwacht de gedeputeerde dat hij en zijn collega's daar dan een meerjarig sluitende begroting kunnen presenteren? En waarop baseert hij dat? Hoe kijkt de gedeputeerde naar de behandeling van dit onderwerp de afgelopen dagen in West-Brabant in diverse gemeenteraden? Wat zijn volgens de gedeputeerde de juridische gevolgen van een eventueel ontslag van het db op dit moment, zoals door sommigen wordt gevraagd?

De **voorzitter**: Kunt u afronden?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja. Is de gedeputeerde bereid om zich op dit moment maximaal in te spannen om de tekorten op acceptabele wijze aan te laten zuiveren? Hoe gaan wij daar iets van merken? En wil de gedeputeerde dan wel het hele college, hun collega-bestuurders actief en voor ons zichtbaar aanspreken op het nakomen van alle afspraken die in het verleden zijn gemaakt?

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Dirken voor haar bijdrage. Het woord is aan de gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen te stellen dat ik de zorgen van mevrouw Dirken, en die zullen wel breder leven hier, begrijp. En dat die ook al bestaan, en ook bij ons college overigens, over de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. We staan hier overigens niet, omdat er iets heel nieuws aan de hand is met de OMWB. Zoveel nieuws is er niet gebeurd, behalve het voorstel in de raad van Geertruidenberg met betrekking tot het db, de media die daarover publiceerden en de informatie die u heeft gekregen op de bijeenkomst in Etten-Leur. Waarom ik daar niet was? We hebben afgesproken dat naar die bijeenkomst de voorzitter en de penningmeester zouden gaan. Nou, die zijn daarheen gegaan. Dus niet elke informatiebijeenkomst namens het OMWB maken we er een dag met het hele bestuur van. Bovendien had ik diezelfde avond hier in huis bestuurlijk overleg met wethouders uit Oost-Brabant over de beleidsregel PAS. Die had wat dat betreft voorrang.

Het exacte bedrag dat momenteel als tekort op de begroting staat. Ja en nee, we hebben geen begroting. Dat is een beetje het hele punt. De voorzitter heeft op 17 januari op die werkconferentie aangegeven rekening te houden met een tekort, nu met een bandbreedte tussen de 3 miljoen en 5 miljoen euro. 9 maart ligt daar echter een sluitende begroting voor.

De creatieve oplossingen uit die conferentie. Ik weet niet of ze heel creatief zijn, maar misschien wel nieuw is dat de directeur heeft beloofd om oplossingen te verzinnen die als het ware in het eigen vlees snijden en om de bedrijfsvoeringskosten van de dienst omlaag te brengen. Oplappend naar een structureel bedrag van ongeveer 1,5 miljoen euro. Daarnaast is aan het algemeen bestuur toegezegd, en daarop zal ik ook toezien, dat de oude hypotheek worden opgelost. Dat is vanaf 2012 misschien al een beetje mijn missie. Een groot deel van het tekort wordt veroorzaakt door hypotheek, oude schulden, waar de provincie niets mee te maken heeft. Garantiesalarissen van de RMD, andere tekorten bij de RMD, het niet overmaken van VVGB-gelden door de gemeenten aan de dienst. Nou ja, tal van die zaken waarvoor de provincie niet bereid is mee te betalen, omdat het niet onze schulden zijn.

9 maart ligt er inderdaad een meerjarig sluitende begroting. Waarop ik dat baseer? Het is niet zozeer een verwachting, maar wel een eis van de toezichthouder, van BZK, dat we op 9 maart in het dagelijks bestuur een conceptbegroting vaststellen die meerjarig sluitend is. En daar ga ik vooralsnog van uit. Er wordt op dit moment werkelijk met man en macht aan gewerkt.

Hoe ik kijk naar de ophef in de diverse gemeenteraden, met name Geertruidenberg en Etten-Leur? Ik vind dat een betreuenswaardige gang van zaken, kan ik u vertellen. Ontslag van het db lost absoluut niets op. Sterker nog, er wordt op dit moment juist door dit db hard gewerkt aan het oplossen van die financiële problemen. Eindelijk is er ook een goed contact tussen db, ab en de directie. En tussen directie en management. En dat is waar het al die tijd aan ontbroken heeft. Dus het zou een achteruitgang voor de dienst betekenen als het db op dit moment zou opstappen. Bovendien is het dan ook niet meer mogelijk om een nieuw dagelijks bestuur te vormen dat een goede afspiegeling is van de hele dienst. En dat hoort zo volgens de statuten Geografisch gespreid en grote en kleine gemeenten aanwezig. Als we nu een nieuw bestuur moeten hebben zonder de provincie, zonder Breda, zonder Tilburg en zonder Moerdijk, dan kunnen we niet meer voldoen aan de eis om een evenwichtig dagelijks bestuur daar neer te zetten.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja. Nog twee laatste antwoorden. Ja, natuurlijk ben ik bereid om me meer dan maximaal in te spannen om de tekorten bij de OMWB op te lossen. Sterker nog, dat is de eenzame positie die ik met grote regelmaat heb moeten innemen in het dagelijks en algemeen bestuur. Ben ik bereid de collega-bestuurders aan te spreken op het nakomen van hun verplichtingen? Ja natuurlijk, absoluut. Ondanks de geldende stemverhoudingen. Dat is een mantra van mij zowat, niet alleen in het db, maar ook in het ab, dat iedereen zijn rekeningen op tijd betaalt, inbrengt wat hij moet inbrengen en de oude schulden vereffent voordat ze die op het bordje van de dienst leggen, waarmee de provincie voor 35% of meer aansprakelijk wordt.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoord en geef mevrouw Dirken de gelegenheid om vervolgvragen te stellen. Aan u het woord.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel. Dat geeft in ieder geval een stuk duidelijkheid over een aantal zaken die tot nu toe minder helder waren. Wat nog wel een punt is dat nog wel in veel raden in ieder geval tot onduidelijkheid leidt, en misschien zelfs hier in de Staten, is de stemverhouding. Wanneer heeft de provincie nu echt doorzettingmacht en wanneer hebben we te maken met in dit geval 'one man, one vote'? Kunt u daar nog iets over zeggen?

De **voorzitter**: Dank u wel. De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat klopt, voorzitter. In alle drie de diensten geldt bij normale stemmingen in het algemeen bestuur het 'one man, one vote-principe'. Dat betekent dat we over alle beslissingen slechts een van de, geloof ik 28 in Midden-West, deelnemers zijn. Tenzij het gaat om de begroting of heel erg aan de begroting gelieerde onderwerpen. Zaken die geld kunnen kosten, zeg maar. Dan is, om een voorstel te kunnen aannemen, een meerderheid aan stemmen nodig: 14 stemmen plus 1. Plus dat een meerderheid aan omzet nodig is. Nou hebben wij een forse omzet. Als de provincie en bijvoorbeeld een stad als Tilburg tegen de begroting stemmen, dan kan die niet worden aangenomen. We hebben dus in zekere zin de macht om dingen tegen te houden, maar niet de macht om dingen door te drukken. We hebben weliswaar makkelijk met een of twee partners een meerderheid qua omzet. Maar om een voorstel aangenomen te krijgen moet je op zijn minst 14 andere deelnemers meenemen. Dus over de begroting naar rato van omzet erbij. En over alle andere onderwerpen 'one man, one vote'.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoorden. Ik geef nu de gelegenheid in de volgorde van de fracties om aanvullende vragen te stellen.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik wil van de indiener van het interpellatiedebat vragen of hij inderdaad wil voortgaan met die aanvraag. Of hij die door wil zetten.

De **voorzitter**: U kunt een ordevoorstel doen dat die vraag nu aan de orde is, maar de afspraak was dat we even ordentelijk het vragenuur afwerken. En dat is eigenlijk pas als u allemaal de gelegenheid heeft gehad om uw vraag te stellen. Dus gezien de afspraak en de ordentelijkheid van het verloop stel ik voor om dat nu toch even te doen. En dus om nu desgewenst het woord aan de CDA-fractie te geven. Ik zie

geen woordmelding van de CDA-fractie. Dan de SP-fractie. Ja. Gaat uw gang. De heer De Jonge heeft het woord.

De heer **De Jonge** (SP): Dank u wel, voorzitter. Sorry voor mijn ongeduld net. Ik vroeg me af dat de gemeenten waarin door de gemeenteraad over de OMWB is gesproken, Geertruidenberg en Etten-Leur, die geven zelf opdrachten aan andere diensten dan de OMWB. Hebben die dan niet een klein beetje boter op hun hoofd? Nog een vraag die bij mij opkwam is de praktische uitvoering van de taken van de OMWB, onder andere toezicht op de brzo-bedrijven. Of die nou in gevaar komt vanwege de problemen in het bestuur en de financiën.

De **voorzitter**: Ik dank de heer De Jonge voor zijn vraag. De fractie van de PVV. De heer Van Hattem voert het woord.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. Zoals al aangekondigd heb ik ook een interpellatiedebat over dit onderwerp aangevraagd. Voor de goede orde, dat was al eerder aangevraagd dan de betreffende vragen, maar heeft ook een iets andere insteek. Namelijk meer om terug te kijken op wat er tot nu toe is gedaan, op wat de rol is geweest van onze gedeputeerde binnen het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

Daarom zal ik het nu even heel kort houden. De reden dat ik het interpellatiedebat toch wil doorzetten, is omdat dat een iets andere insteek heeft. Maar ook gelet op de antwoorden die zojuist te horen waren, dat heel veel maatregelen nu pas, nu het vijf voor twaalf is, worden genomen. Daarom wil ik zo meteen in het interpellatiedebat meer een terugblik op wat er in de afgelopen periode is gebeurd. En daarop zijn onze vragen meer gericht. Zeker ook omdat ook onze fractie, de heer Roks heeft op 15 juli vorig jaar hier vragen gesteld, heeft aangedrongen op krachtig besturen en duidelijk haar ongenoegen uitgesproken over wat er speelt bij de omgevingsdienst. En dat de gedeputeerde zich zeker niet moet gedragen als schoothondje, maar als provincietijger. Dat is toen letterlijk gezegd en daaraan willen we de gedeputeerde graag houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: De fractie van D66? Geen behoefte. Dan de fractie van de PvdA. Mevrouw Knoet heeft het woord.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Even kort, voorzitter. Om aan te geven dat er vanuit de provincie twee dingen van belang zijn. A, natuurlijk dat er snel een oplossing komt voor de problemen die er liggen. En daarin steunen we de gedeputeerde in de gedachte dat we niet op dit moment met besturen bezig moeten zijn, maar dat die besturen bezig moeten zijn met het plan. En we wachten dus ook het plan in maart af. En ten tweede, eigenlijk ter ondersteuning van de vraag van de SP. Een heel belangrijke taak is de brzo. Juist ook in West-Brabant hebben we daarvan slechte voorbeelden gezien van incidenten. Kunt u garanderen dat deze zorgen in die organisatie niet leiden tot minder of minder adequaat toezicht?

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Knoet. Bij de fractie van GroenLinks zie ik geen behoefte. De fractie 50PLUS, Partij voor de Dieren. De heer Van der Wel heeft het woord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Dank u wel. We hebben een aantal vragen aan de gedeputeerde. We schatten toch in dat de omgevingsdienst alleen wettelijke taken uitvoert en dat er geen taken zijn die buitenwettelijk zijn. Als dat zo is, horen we dat graag. Bent u van mening dat de omgevingsdienst ook kosteneffectiever kan werken op dit moment?

Een andere vraag die we hebben is of volgens het college gemeenten voldoende bijdragen aan de omgevingsdienst. In die lijn ligt dan ook de vraag of er voldoende opdrachten worden uitbesteed aan de omgevingsdienst om de begroting ook sluitend te kunnen krijgen.

Een andere vraag die we hadden is al gesteld door de PvdA. Als er besparingen komen, of er dan handhavingstaken in gevaar dreigen te komen. Dan horen we dat ook graag.

Volgens ons geheugen in de vorige periode zijn we als Staten akkoord gegaan met de garantie op salarissen. Dat is net ter sprake gekomen, maar als het anders is, horen we het graag.

Wat ons is bijgebleven van de presentatie ter plekke, is dat er sprake is van veel inhuur van extra mensen. Aan de andere kant wordt ook gesproken over boventallig personeel. Wij vragen het college of het dat kan uitleggen en wat voor effect dat op de begroting heeft.

De **voorzitter**: Dank, de heer Van der Wel. Dan de ChristenUnie/SGP, de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Toen ik de vragen van de VVD-fractie las, dacht ik 'Zo, die zitten er wel heel stevig in.' Onder andere stelde de VVD-fractie de vraag wat de juridische gevolgen zijn als het db ontslag zou krijgen. Ik dacht of de VVD zich aan het voorbereiden is op een mogelijk ontslag van het db. Ik zou wel eens willen weten hoe de VVD erin staat. Maar u geeft ook aan dat de eigen gedeputeerde mede de veroorzaker van de tekorten is. Als ik gedeputeerde was, had ik de vraag teruggelegd bij de VVD-fractie: wat vindt u dan, zoals u zelf vraagt, een acceptabele wijze om het tekort aan te vullen? Ik zou daarop graag het antwoord van de VVD-fractie horen. Maar wij moeten de vragen aan het college stellen.

Ik heb nog twee vragen aan de gedeputeerde. U geeft aan dat er op 6 maart een sluitende begroting ligt. Als ik zo de cijfers zie, dan zou het een Houdini-act moeten zijn mocht er niet extra bijgepast moeten worden door de besturen. Dus mijn vraag is ook: welk mandaat hebben het ab en db dan om een sluitende begroting neer te leggen? Volgens mij moet er dan ook eerst nog een besluit door de raden en de colleges genomen worden. Daarop hoor ik graag een antwoord om te weten hoe hard dan die sluitende begroting is.

Dan een tweede punt dat ik wil maken. Er ligt een prachtig plan 'Huis op orde' voor de organisatie. Maar ik zou zo graag ook willen hebben dat er ook een plan 'Huis op orde' ligt voor de bestuurlijke organisatie. Want veel van de problemen zijn ook terug te voeren op een aantal bestuurlijke vraagstukken/situaties waar de besturen samen niet uitgekomen zijn. Ik wil de gedeputeerde vragen of hij erop aan wil dringen dat er niet alleen richting de organisatie, maar ook richting het bestuur een organisatieplan 'Huis op orde' komt, dat we daarin inzicht kunnen krijgen en dat we ook heldere stappen kunnen zien, zoals het bestuur zelf voor ogen heeft, om hier orde op zaken te stellen.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Vreugdenhil. Dan de fractie van Lokaal Brabant. Die ziet af van het woord. Dan wil ik voorstellen dat de gedeputeerde de beantwoording ter hand neemt. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. Worden vergunningverlening, toezicht en handhaving, het werk dat de omgevingsdienst moet uitvoeren, in gevaar gebracht door de tekorten of door eventuele maatregelen om dit tekort terug te brengen? Nee, gelukkig niet. Dat is namelijk gewoon een directe opdracht die deze provincie aan de omgevingsdienst geeft. En die wordt gewoon 100% uitgevoerd. Misschien is de situatie bij de OMWB nog wel het beste te omschrijven als dat de fabriek prima draait en het gerommel op het kantoor plaatsvindt. Daar zijn de problemen en niet bij de mensen die het werk doen. Die doen gewoon hun werk zoals ze dat moeten doen en daar zien we ook streng op toe. Overigens gaat dat gewoon goed.

Over de vraag of de gemeenten Etten-Leur en Geertruidenberg boter op hun hoofd hebben zult u zelf moeten oordelen. Om een beeld daarvan te schetsen kan ik u wel mededelen dat we op 9 december een begrotingswijziging in het algemeen bestuur hadden voorliggen, waarin de begroting werd aangepast. In die zin dat er wel miljoenen euro's extra werden uitgegeven, maar dat daar geen baten tegenover stonden. Ofwel, een bijna blanco cheque werd uitgegeven. Niet gedekt geld werd in de begrotingswijziging opgenomen. U kunt gerust van mij aannemen dat ik daarvan luidruchtig afstand heb genomen. Uiteindelijk was ik de enige die tegen dat voorstel stemde. Geertruidenberg en Etten-Leur hebben dus op 9 december doodleuk ingestemd met een niet sluitende begrotingswijziging. Dus in die zin, u trekt uw eigen conclusies maar.

Dan de Partij voor de Dieren. Kan de OMWB kosteneffectiever werken? Ja, dat denk ik wel. Ik vertrouw op de mededeling van de directeur die op de werkconferentie zei in staat te zijn tot kosteneffectiviteitsmaatregelen, oplopend tot structureel 1,5 miljoen euro. Dus ik denk dat de directeur vindt dat dat kan. En daar heb ik dan voorlopig even vertrouwen in.

Zijn er voldoende opdrachten voor de dienst? Nee. Dat wil zeggen, er is een mismatch. Al vanaf het begin tussen het ingebrachte personeel versus de ingebrachte opdrachten. Dat loopt uiteen. De provincie heeft alle opdrachten die maar mogelijk zijn overgedragen aan de dienst. Wettelijke taken, niet-wettelijke taken, mandateringen, noem maar op. Wabo-breed en daarbuiten. Een heel aantal gemeenten heeft uiteindelijk minder ingebracht, vind ik, dan ze bij het begin aankondigden te doen en waarvoor ze ook personeel geleverd hebben. Dus in die zin, nee. Voldoende opdrachten? Vooralsnog eigenlijk niet. Dat is onderdeel van waarom de begroting niet sluitend is.

Hoe kan het zijn dat er tegelijkertijd sprake is van boventaligheid van personeel en inhuur van personeel? Dat komt omdat er ook een kwalitatieve mismatch is. We hebben wel heel veel mensen, maar niet altijd de mensen die we nodig hebben. Dus soms doet zich de situatie voor dat we voor sommige mensen geen werk hebben en iemand anders moeten inhuren om specialistisch werk voor ons uit te voeren. En dat is een onacceptabele situatie. We zitten echter behoorlijk met handen en voeten gebonden aan een sociaal beleidskader. Tot 2018 kan de dienst zomaar niemand ontslaan. Dus het valt ook niet mee om af te komen van mensen waarvoor je geen werk hebt.

Dan de ChristenUnie. Kan deze sluitende begroting aan het bestuur worden voorgelegd zonder consultatie van raad en Staten? Jazeker kan dat. Dat is een beetje de democratische makke van een gemeenschappelijke regeling: als een algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling een begroting vaststelt, dan geldt die voor alle deelnemers. En dat geldt dus ook voor de provincie. Dat is dan op dat moment een verplichte uitgave.

Hoe die begroting sluitend gemaakt gaat worden, een Houdini-act? Ja, dat klopt. Daarom werken mensen daar nu ook zo hard aan. Als we even rekenen op die 1,5 miljoen euro van de directeur en een paar miljoen euro aan oude hypotheek, VVGB-gelden, RMD-afwikkeling, dan blijft er uiteindelijk nog wel iets over waarvan je kunt zeggen dit is het tekort waar de hele dienst voor aan de lat staat. En dat wordt dan naar rato van omzet verdeeld over de deelnemers. Dus ja, er zal nog een rekening naar de provincie komen. Dat is ook niet zo erg. Wij hebben daar in de begroting, in de perspectiefnota straks, rekening mee gehouden, reserves opgenomen om die kosten eventueel te dekken. Dus wij gaan daar, althans als provincie, geen gat in onze eigen begroting schieten.

Het huis op orde, ook met betrekking tot bestuur? Jazeker, ik denk dat dat een belangrijk onderdeel is van het programma 'Huis op orde', omdat we daarin ook hebben vastgesteld dat een deel van de problemen wordt veroorzaakt door het niet goed functioneren van de samenspraak dagelijks bestuur, directie, management, personeel en dagelijks bestuur richting algemeen bestuur. Dus in het 'Huis op orde' worden ook die bestuurlijke zaken zeker aangesproken.

De **voorzitter**: Dank, de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik stel voor dat we daarvan kennis nemende het hierbij ook laten en dan het vragenhalfuurtje besluiten.

Interpellatiedebat

De **voorzitter**: Dan komen we nu toe aan het voorgenomen en toegelaten interpellatiedebat, waarvan ik zojuist vragend en antwoordend heb begrepen dat het zoals afgesproken doorgaat. Ik zie geen andere beweging en geef dus het woord aan de heer Van Hattem van de PVV die een interpellatieverzoek kan doen. Aan hem graag kort het woord om dat toe te lichten en in te leiden.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Ik neem aan dat ik hier ook de te stellen vragen kan voordragen.

De **voorzitter**: Ja. U heeft ze al ingediend. Korthedshalve kunt u er ook naar verwijzen. De gedeputeerde heeft ze gehad, maar het is misschien voor de aanwezigen en de luisteraars wel goed dat u de kern van uw interpellatie hier nog eens even kort en krachtig neerzet.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik zal het proberen, voorzitter. Allereerst nog ter inleiding. Zojuist heeft de gedeputeerde bij de beantwoording van de mondelinge vragen al een aantal zaken benoemd die de oorzaken zijn van de problemen bij de omgevingsdienst. Echter, deze zaken zijn al enkele jaren bekend. We noemen zowel de kwalitatieve mismatch als de tekortschietende inbreng, het sociaal beleidskader. Al deze zaken weten we eigenlijk al jaren en vormen gewoon een continu probleem bij de omgevingsdienst. En dat is nou net een van de redenen waarom we nu eigenlijk toch opheldering van GS willen hoe er mee moet worden omgegaan in dit kader. We hebben gezien dat de gemeente Geertruidenberg, volgens mij zelfs raadsbreed, een motie heeft ingediend om het vertrouwen in het db op te zeggen. Zij stellen ook letterlijk dat het dagelijks bestuur over de gehele lijn niet in control is en niet in staat is gebleken een solide bestuur te voeren. En dat in het verleden ook niet het juiste leiderschap is getoond. Ze hebben ook niet het vertrouwen dat dit leiderschap in de toekomst wel getoond zal worden. Dus mijn vraag is ook: kunnen GS aangeven of zij dit beeld van het db delen en kunnen ze ook gemotiveerd aangeven of het db wel echt in control is, een solide bestuur voert en ook het juiste leiderschap? En dat is voor mij een van de belangrijkste thema's voor vandaag.

Kunnen GS ook aangeven hoe zij door de gemeenteraad van Geertruidenberg de kritiekpunten duiden. Die kritiekpunten zijn terug te lezen in een brief.

Dan is in een bijeenkomst in Etten-Leur op 16 februari in een presentatie een aantal knelpunten over de omgevingsdienst geformuleerd. Dit betreft onder andere de werkafspraken, onvoldoende sturing op programmering en productie, geen betrouwbare bedrijvenbestanden en nog enkele zaken. Kunnen GS gemotiveerd aangeven of zij van mening zijn dat de inzet van de verantwoordelijk gedeputeerde binnen het db ten aanzien van deze knelpunten en kritiekpunten op het leiderschap voldoende adequaat is geweest?

Daarnaast zijn in de presentatie van de omgevingsdienst als oorzaken van het financiële tekort genoemd onduidelijke afspraken, onvoldoende sturing op bedrijfsvoering en onjuiste aannames en onhaalbare verwachtingen in het bedrijfsplan. Voor het bedrijfsplan is ook het db verantwoordelijk. Bijvoorbeeld de totaal onrealistische aanname van een ziekteverzuim van 0%. Kunnen GS gemotiveerd aangeven of zij van mening zijn dat de inzet van de verantwoordelijk gedeputeerde binnen het db ten aanzien van het voorkomen van deze financiële tekorten dan ook voldoende adequaat is geweest?

Dan is er op 20 februari nog een artikel in BN/De Stem verschenen. 'Bestuursleden, neem ontslag' was de titel daarvan. Daarin heeft de omgevingsdienst in een verklaring laten weten: 'Het dagelijks bestuur en directie nemen hun verantwoordelijkheid om te zorgen voor een sluitend meerjarenperspectief.' Dus de

vraag is – en dat is net ook aan de orde geweest – of dit meerjarenperspectief echt voldoende vertrouwen schept om het bestuurlijk weer op orde te krijgen. Dus niet alleen financieel, maar ook qua leiderschap.

Dan is op 22 februari nog een artikel in BN/De Stem verschenen: 'Wanbeleid kost de burger geld.' En hierin stelt een wethouder van Bergen op Zoom dat de administratie van de omgevingsdienst voor geen meter klopt en dat hij verwacht dat het tekort nog een stuk hoger gaat uitvallen. Nou, we hebben net al gehoord dat het tot 5 miljoen euro kan oplopen. Maar de vraag is in hoeverre dit ten laste van de provincie kan komen en in hoeverre de verantwoordelijk gedeputeerde binnen het db zich heeft ingezet op dit punt.

Dan is er nog een vraag over de veel te dure huisvesting van de omgevingsdienst. Die wordt gesignaleerd in BN/De Stem. Delen GS die constatering? Kunnen GS aangeven waarom de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant 280 m² kantoorruimte huurt in de nieuwbouwvleugel van dit provinciehuis? Kunnen GS aangeven waarom deze ruimtes niet zijn verhuurd aan commerciële partijen, zoals in de eerdere plannen de bedoeling was? En delen GS de mening van de PVV-fractie dat door de omgevingsdienst hier te huisvesten er sprake is van een vestzak-broekzakcombinatie? En zo nee, waarom niet?

Verder hebben onze fractie signalen bereikt dat de verantwoordelijk gedeputeerde niet alleen bij die bijeenkomst in Etten-Leur, maar regelmatig afwezig is bij vergaderingen van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Kunnen GS gemotiveerd aangeven of dit beeld klopt? En zo ja, zien GS in dit beeld een relatie tot het benodigde leiderschap van het db?

Tot slot. Kunnen GS aangeven of de verantwoordelijk gedeputeerde binnen het db het moreel appel van de gemeenteraad van Geertruidenberg ter harte neemt en bereid is ontslag te nemen als lid van het db? Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Hattem. Ik geef nu graag het woord aan de gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja voorzitter. De helft van de vragen is denk ik al beantwoord. Toch even snel iets rechtzetten. Met 0% aan ziekteverzuim is nooit gerekend. Er is gerekend met 4% ziekteverzuim. Ik weet niet waar het misverstand vandaan komt. 4% is redelijk, is toen bedacht. Dat het nu meer is, is niet goed, maar het is niet dat het afwijkt van 0%, omdat we 4% verwacht hadden.

Dan de vraag of GS van mening zijn dat het dagelijks bestuur op dit moment in control is. Jazeker. Zeker op dit moment. Er zit een aantal nieuwe bestuursleden. We hebben een nieuwe directeur. Dat heeft echt een nieuwe sfeer in Tilburg opgeleverd. De pijnpunten in de financiële situatie van de OMWB zijn blootgelegd en geanalyseerd. Er ligt nu voor het eerst betrouwbare achtergrondinformatie op tafel. Waar wij vanuit de provincie jarenlang om hebben gevraagd, is nu pas gebeurd. En daarmee zijn we blij. Daarmee kan het dagelijks bestuur zijn functie ook goed uitoefenen en is het degelijk in control. Ondertussen wordt er hard gewerkt aan de uitvoering van het plan 'Huis op orde'. Er is inmiddels een goede wisselwerking tussen directie, management en medewerkers. Dat heb ik daarnet al gezegd. En er is extra expertise inzake financiën ter beschikking gesteld, onder andere door de provincie en de gemeente Tilburg. Het bestuur heeft dus inmiddels naar mijn mening de juiste maatregelen genomen om het tij te keren en dat zijn ook echt stevige maatregelen geweest. Een directeur buiten zetten doe je niet zomaar.

Het leiderschap dat niet getoond zou zijn omdat, zoals u noemt, de problemen al lang bekend zijn. Ja en nee. Ik denk dat het klopt dat er in de dienst in het algemeen weinig leiderschap is getoond. De vraag is waar en op welke zere plek je de vinger dan wilt neerleggen. Ik denk dat de conclusie van het dagelijks en algemeen bestuur een halfjaar geleden is geweest dat het met name in het management en de bedrijfsvoering rommelt en met name bij de twee directeuren die daarvoor verantwoordelijk waren. En ik kan u vertellen dat het even duurt voordat je voldoende steun hebt om een directeur op non-actief te stellen. Daar ben ik flink mee bezig geweest en pas een halfjaar geleden is daar gevolg aan gegeven.

Onvoldoende sturing. Nogmaals, de knelpunten die u noemt - processen, systemen, informatievoorziening, communicatie - zijn typisch zaken die in eerste aanleg op het bordje van de directie en het management liggen. En zij zijn lange tijd niet in staat gebleken om die goed op te lossen. Op dit moment zijn ze daarmee wel goed bezig. De OMWB is ook op dat niveau in goed vaarwater terechtgekomen en kunnen we wel uitzicht bieden op een adequate aanpak van ook deze knelpunten.

Of de vertegenwoordiger van de provincie in het dagelijks bestuur voldoende heeft gedaan aan het voorkomen van financiële tekorten. Ja, absoluut. Ik kan u gerust vertellen dat ik me bepaald niet geliefd heb gemaakt in kringen rondom de drie omgevingsdiensten. En met name niet in Midden-West. En met name omdat ik in elke db- en ab-vergadering mijn mantra maar bleef herhalen over sluitende begrotingen, realistische aannames, het oplossen van oude hypotheek, het nakomen van afspraken over het inbrengen van opdrachten en personeel en het nakomen van afspraken over het tijdig betalen van rekeningen. Nogmaals, het is een heel vervelende drie, vier jaar geweest om daar continu vanuit de provincie op te moeten wijzen en met grote regelmaat helemaal alleen daarin te staan. Dat is gelukkig nu gedraaid. Ik denk te kunnen zeggen dat ik als vertegenwoordiger van de provincie in de besturen daarvoor meer dan voldoende aandacht heb gehad en gevraagd.

Hebben we het vertrouwen dat er in het meerjarenperspectief een sluitende begroting neergelegd kan worden? Ja, ik denk dat dat kan. Dat kan door de voorstellen waar de directeur mee gaat komen om de bedrijfsvoering te verbeteren en daarop te bezuinigen. Dat kan door het oplossen van die oude hypotheek, schulden die bij gemeenten en de RMD liggen en niet bij de provincie en niet bij de dienst thuishoren. Dat is het grootste deel van het tekort. Als die vlekjes weggewerkt zijn, heb ik het vertrouwen dat we in meerjarenperspectief sluitende begrotingen kunnen neerleggen.

In BN/De Stem zegt iemand dat de administratie van de OMWB voor geen meter klopt. Ja, tot voor een halfjaar had hij daar groot gelijk in. Tot voor een halfjaar was ik echter de enige die daarvoor aandacht vroeg. Inmiddels is wel duidelijk dat die administratie een behoorlijke puinhoop was. Dat kun je gerust zeggen. Op dit moment, met een nieuwe directe, een nieuw management en vooral door het nieuwe elan dat is ontstaan, is wel degelijk alles transparant op tafel gekomen. Het duurt nog steeds even voordat de administratie ook op papier helemaal in orde is en de systemen op orde zijn. Maar dat wat we wilden en moeten weten als bestuur om in control te kunnen zijn, ligt nu echt op tafel.

De dure huisvesting van OMWB. In 2012, toen daarover besloten moest worden, zijn er tal van opties in beeld geweest. Die zijn stuk voor stuk doorgerekend. Daar bleek Tilburg veruit de beste optie te zijn. Dus met de gegevens van 2012 was dat een terechte keuze. Inmiddels werken er minder mensen bij de dienst dan toen was voorzien en is er dus sprake van gedeeltelijke leegstand, waardoor de directie nu ook kijkt of we een deel van het gehuurde kantoor in Tilburg weer terug kunnen geven. Er zijn een aantal kantoorplekken hier in de nieuwbouwvleugel. Die mensen zitten daar bij wijze van decentraal werken. Daar betaalt de dienst een vergoeding voor aan de gemeenten die mensen daar decentraal laten werken. Dat is een van de bezuinigingen die we gaan doorvoeren. Daar wordt door de dienst voortaan niet meer voor betaald. Dat betekent ook dat deze werkplekken hier leeg/vrij komen en verhuurd kunnen worden aan commerciële partijen. Wat blijft is het kleine stukje voor onze milieumeetdienst. Die heeft hier een garagefaciliteit en een klein laboratorium. Die kun je niet zomaar verplaatsen naar Tilburg en al helemaal niet kostenefficiënt. Dus die blijven gewoon hier. Auto's blijven hier staan en het laboratorium blijft hier zitten.

Dan over mijn afwezigheid. U krijgt signalen. Ik weet niet waar u ze vandaan krijgt, behalve de oude koeien waar we het al eerder over hebben gehad. Ik kan u best een lijstje overhandigen waaruit blijkt dat het best wel meevalt. Maar ik kan u ook vertellen, zoals ik daarnet al heb gedaan, dat ik een drukke agenda heb. En als u in Etten-Leur op een infobijeenkomst bent, dan zit ik hier in een bestuurlijk overleg. 23 maart is het algemeen bestuur van de omgevingsdienst, maar heb ik tegelijkertijd ook een vergadering van de Stuurgroep Delta Maas waarvan ik voorzitter ben. Nou, dan zal ik moeten kiezen. Dus krijg ik van u op

mijn donder dat ik niet bij de dienst ben, of dat ik niet bij Delta Maas ben. Dus bereidt u alvast maar voor op uw volgende schriftelijke vragen.

Of ik het moreel appel van de gemeenteraad van Geertruidenberg ter harte wil nemen? Nee, ik denk dat het de gemeente Geertruidenberg ontbreekt aan moreel gezag om het dagelijks bestuur op straat te zetten. Ik denk dat dit dagelijks bestuur in control is, dat het op geen enkele manier oplossingsgericht is om nu het bestuur naar huis te sturen. En wat dan? Dus nee, ik ben zeker niet van plan op basis van wat de gemeenteraad van Geertruidenberg uitspreekt ontslag te nemen. En ik denk dat dat geldt voor al mijn medebestuurders van de dienst.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Nu is dan de mogelijkheid desgewenst om nog aanvullende vragen te stellen. De volgorde is daarbij: eerst de interpellant en dan de fracties in volgorde van grootte desgewenst aansluitend. Allereerst is het woord kort voor de heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording. Toch blijft bij mij een beeld hangen van een gedeputeerde die naar db-vergaderingen gaat, daar zijn mantra's opdreunt en blijkbaar al vier, vijf jaar lang tegen de bierkaai aan het vechten is. Ik vraag me dan af, als hij weet dat al jarenlang die bedrijfsvoering, die administratie, een totale puin hoop is, waarom zijn er niet eerder harde consequenties aan verbonden. En waarom zijn PS daar dan ook maar eigenlijk vrij summier over geïnformeerd? Dan hadden wij hier misschien ook wel eerder een statement kunnen geven door bijvoorbeeld een motie in te dienen richting het db. Tot nu toe heb ik van deze gedeputeerde alleen maar het signaal gekregen dat ik er niet over ga, het ab stuurt het db aan en daar ligt de controle en niet bij u. Desgevraagd heb ik al van meerdere kanten gehoord dat wij er wel over gaan. En wij gaan er inderdaad over. Dus mijn voornaamste oproep is waarom de gedeputeerde eigenlijk onverstoord is doorgedaan in zijn optreden, terwijl hij wist dat het misging met de bedrijfsvoering en administratie. En waarom zijn PS er zo summierlijk bij betrokken. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank, de heer Van Hattem. Ik geef dan vervolgens het woord aan eerst de fractie van het CDA.

De heer **Kuijken** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ja, dit is een heel erg spannend dossier op dit moment. Er gebeurt ontzettend veel en de gemeenteraden buitelen over elkaar heen van verontwaardiging. Soms ook wel een beetje terecht, moet ik zeggen hoor. Het CDA ook. Het CDA is altijd zeer kritisch geweest op de omgevingsdiensten. Zo ook op de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Het tekort is volledig onacceptabel. Er zijn dan ook duidelijk fouten gemaakt door het db, maar ook door het ab. Echter, op 9 maart ligt de begroting in het dagelijks bestuur en zoals gezegd gaat die op 15 maart naar het ministerie. Het lijkt het CDA het beste om op het moment dat de begroting er is te besluiten of we vertrouwen hebben in het stuk en of we vertrouwen hebben in het db om de plannen uit te voeren. Maar ook of we vertrouwen hebben in het ab om de juiste controle uit te oefenen. Daar is het af en toe ook een beetje fout gegaan.

Bij de raden en Staten zit de wrevel heel erg in de slechte informatievoorzieningen. Er zitten twee bestuurslagen tussen de gemeenteraden en onze Staten enerzijds en de omgevingsdienst en de directie anderzijds. Meerdere malen hebben raden en Staten signalen ontvangen dat de administratie voor geen meter klopt en dat het tekort in negatieve zin werd bijgesteld. Het nadrukkelijke verzoek van het CDA is dan ook te komen met een begroting die kraakhelder de financiële realiteit reflecteert. Want als je iedere keer met slecht nieuws komt, dan zet dat kwaad bloed bij de gemeenteraden en ook bij ons. En ik kan me

daar echt iets bij voorstellen. Maar laten we wel alsjeblieft even de rust bewaren en de nieuwe realiteit die half maart met de begroting ontstaat even aangrijpen om dit hete debat verder te voeren.

Ik heb nog wel een tweetal vragen. Klopt het dat er een dezer dagen ook een rapport komt waarin het db zelf geëvalueerd wordt? Daarover hebben wij signalen ontvangen. En wanneer komt dit en in welke vorm? Een andere vraag is een beetje een heel grote vraag. Vinden GS dat de organisatievorm van een gemeenschappelijke regeling nog wel de beste is voor de omgevingsdiensten?

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Toch even een vraag aan u, omdat u de gemeenten aanhaalt. En terecht. Wat vindt u moreel gezien van het feit dat er een gemeenteraad speelt met zaken als 'ik zeg het vertrouwen op' en 'financiële tekorten', terwijl diezelfde gemeente zich absoluut niet houdt aan de afspraken als het gaat om wat zij in zou brengen in die dienst? Hoe vindt u dat moreel?

De **voorzitter**: De vraag is duidelijk. Kijken.

De heer **Kijken** (CDA): En daar heeft u ook echt een punt. En ik vind dat heel veel gemeenten zelf in gebreke zijn gebleven. Ik zou het dan ook wel mooi en chic vinden als heel veel gemeenteraden ook hun eigen wethouder eens aan zouden pakken op hun rol in het ab. Ik vind dat het daar ook af en toe wel eens een beetje tekort heeft geschoten. Want dat ab moet ook de juiste controle kunnen uitvoeren op zijn db. Daar zitten ze zelf bij. En het nare is dus wel dat wij daar als raden en Staten verder van af staan. Daarom snap ik af en toe die frustratie van die gemeenteraden wel. Die is ook terecht. Maar in die schakel tussen het db en gemeenteraden zit hem vaak de crux, in die informatievoorziening. Dus ik hoop dat die gemeenteraden ook alsjeblieft eens kijken naar hun eigen rol. En daar sporen wij onze lokale afdelingen ook op aan.

De **voorzitter**: Het punt is helder. Dank voor uw bijdrage. De fractie van de SP heeft geen behoefte. Dan de fractie van D66. Gaat uw gang, mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank u wel, voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor zijn duidelijke toelichting en voor zijn toezegging om zich in te spannen om vanuit zijn rol samen met de andere leden van het dagelijks bestuur te werken aan oplossingen. D66 wil de nieuwe directie en het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst nu vooral de gelegenheid bieden om de geconstateerde knelpunten in de bedrijfsvoering op te lossen. We wachten dan ook graag de uitvoering van het actieplan 'Huis op orde' af. Kan de gedeputeerde toezeggen dat hij ons nader informeert over de ontwikkelingen, mede in het kader van de diensten die we zelf als provincie afnemen?

Directie en dagelijks bestuur hebben zelf aangegeven dat ze hun verantwoordelijkheid nemen om te zorgen voor een sluitende meerjarenbegroting. De gedeputeerde heeft dit zojuist bevestigd. Op 9 maart zal de conceptbegroting in het dagelijks bestuur worden vastgesteld. En D66 wil dat moment afwachten. Want één ding staat vast: nu ingrijpen in dat proces, voor zover we daar vanuit de provincie al toe gerechtigd zijn, leidt in ieder geval tot vertraging. En dat is in niemands belang. Kan de gedeputeerde bevestigen dat hij het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de dagelijks bestuursleden ziet om samen met de aangesloten gemeenten goed uit deze situatie te komen? Tot zover.

De **voorzitter**: Dank, mevrouw Dingemans. Ik zie geen woordmeldingen van de fractie van de PvdA. Dan de GroenLinks-fractie, mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Dank u wel, voorzitter. Wij interpellieren hier vandaag het college omwille van de ontstane situatie bij de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. En het zal geen geheim zijn in deze zaal dat onze fractie daar ook wel wat vragen over heeft. En sterker nog, we hebben deze vragen schriftelijk, na afloop van een voorlichtingsbijeenkomst voor raads- en Statenleden in Etten-Leur, gesteld. We hebben zojuist niet gereageerd bij de mondelinge vragen van de VVD, omdat wij het wat te veel van het goede vinden om drie stateninstrumenten in te zetten, die vandaag nog geldig zijn, omdat onze vragen nog niet schriftelijk beantwoord zijn. Maar we hebben door de uitwisseling van zojuist wel een aantal antwoorden gekregen, waarvoor alvast dank. Zo weten wij nu waar de gedeputeerde die avond was en weten wij nu ook dat de vth-taken niet in het geding zijn. Een hele opluchting. En vooruitkijkend naar het CDA hopen wij niet dat het straks zo gaat zijn dat de v-taken geen onderdeel meer uitmaken van deze diensten.

Goed. GroenLinks, de PvdA, het CDA en de VVD hebben meermaals het initiatief genomen om de omgevingsdiensten en de opdrachtgevers in deze Statenzaal uit te nodigen.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja voorzitter. Ik hoor mevrouw Roijackers zo tussen neus en lippen door zeggen 'Nou weten wij tenminste waar die gedeputeerde die avond was.' Meent u nou serieus dat u als Statenlid het uw controlerende taak vindt om na te gaan waar gedeputeerden 's avonds zijn? Of heeft u toch misschien wel een klein beetje vertrouwen dat dit dagelijks bestuur zijn taak een beetje serieus neemt en in principe naar zo'n bijeenkomst gaat als er niet iets anders belangrijks is? Ik vind dit wel erg ver gaan.

De **voorzitter**: De vraag is helder. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. Het zit anders dan de heer Heijmans denkt. Er waren op die avond in Etten-Leur, waar de heer Heijmans niet was, een aantal Statenleden wel. En wij hebben die avond een onderbelichting gezien van het provinciale aandeel in de gemeenschappelijke regeling, terwijl dat toch om en nabij de 46% is op de begroting. Die avond waren er heel veel raadsleden die heel veel vragen hebben gesteld. Maar wij hebben node de gedeputeerde die avond gemist om het provinciale belang in de gemeenschappelijke regeling te bezien en daar onze vragen ter plekke over te stellen. Dus dat was de reden. Nog een andere interruptie?

De **voorzitter**: Komt u tot een afronding.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Oké. Een afronding. Meent u dat, voorzitter?

De **voorzitter**: Nog één minuut.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Nog één minuut. Goed. Nou. Ik spring even naar juli 2015, toen onze motie 'Grip op omgevingsdiensten' werd aangenomen. En sinds juli is het wat stilletjes geweest naar ons als Statenleden en is er veel gebeurd waar net toelichting op is gegeven. Het blijft glibberig. Ik wil de SP-fractie vragen om te onderbouwen dat Geertruidenberg als gemeente haar taken niet zal onderbrengen in de gemeenschappelijke regeling, want wij krijgen andere signalen daarover. En zo blijft nog veel onduidelijk. Ja, u wijst naar de gedeputeerde? Die zal daar antwoord op moeten geven? Oké. Heel veel aspecten blijven glibberig, de 5 miljoen euro etc.

Goed. GroenLinks vindt het ontzettend belangrijk om alles op alles te zetten om de belangrijke provinciale taken in een fatsoenlijk tempo en kwaliteit uit te laten voeren door de diensten.

De **voorzitter**: Mag ik stilte in de zaal?

Mevrouw **Roijackers** (GL): Maar de oproep vanuit de gemeente Geertruidenberg en deels ook vanuit de PVV-Statenvructie zullen wij niet ondersteunen. Wij vragen het db niet om af te treden, om drie redenen. Het huidige db onderkent eindelijk ten volle de problemen, is met de billen bloot gegaan en heeft een nieuwe directeur aangesteld. Met haar gaan ze de problemen nu voortvarend aanpakken. Ze weten dat ze geen andere keuze hebben. In het huidige db zitten bestuurders met een link naar milieu en natuur, waaronder onze gedeputeerde Ecologie. Van elk vervangen db valt een focus te verwachten op andere zaken dan op de milieukant van onze milieudiensten. De gedeputeerde zei al dat het ook lastig is qua eisen en afspiegeling.

De **voorzitter**: Komt u tot een afronding.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Het laatste. Een nieuw db moet van voren af aan beginnen. Dat lijkt dan verfrissend en we erkennen de symboolfunctie, maar de kans is groot dat het vertragend werkt op het herstel. En vertraging kan de dienst zich niet permitteren.

Samenvattend en concluderend, wij wensen het db heel veel succes met deze lastige taak en verwachten net als het CDA dat wij hier snel over te spreken komen met elkaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Roijackers. Via de non-verbale lijn begrijp ik dat 50PLUS afziet van het woord. De Partij voor de Dieren wil dat ook niet. De ChristenUnie/SGP. Lokaal Brabant, de heer Heijman.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank u wel. Alle vragen die zijn gesteld, verwachten ook een prima antwoord van de gedeputeerde. Zoals u misschien weet, heb ik verleden jaar al een keer een vraag gesteld over de aanwezigheid en toen kwamen we niet helemaal uit de discussie. De achterliggende idee van de discussie die ik toen probeerde te voeren was ook, behalve dat u daar misschien wat minder aanwezig bent, dat ook bij gemeenten het idee heerst of gedeputeerde Van den Hout wel aandacht heeft voor deze problemen en we met die man hierover kunnen praten. Dat is iets wat cruciaal in deze discussie is. Ik denk ook dat GroenLinks, de PVV en anderen proberen om dit bij u binnen te brengen. Luister daar alstublieft naar, want wij gaan op die manier op dit onderwerp wel een probleem krijgen.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman. Ik geef dan graag nu het woord aan de gedeputeerde om de nog gerezen vragen van een antwoord te voorzien. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. De enige vraag die ik van de PVV nog overheb, is eigenlijk waarom er niet eerder maatregelen zijn genomen en waarom er niet eerder aan PS informatie is verstrekt over de toestand van de omgevingsdienst. Volgens mij heeft u alle informatie die u maar kunt krijgen en die u maar nodig heeft. We hebben hier elk jaar een debat over de zienswijzen die u indient, op voorstel van GS, op de begroting van de omgevingsdienst. En die zijn niet mals, kan ik u verzekeren.

Over de gang van zaken de laatste maanden zijn een viertal schriftelijke vragen gesteld. Die hebben we ook keurig beantwoord. Daarin zit veel informatie. U hebt met enige regelmaat updates en brieven van ons gehad. Rechtstreeks zelfs van het ministerie van Binnenlandse Zaken over de ondertoezichtstelling. Dus ik geloof niet dat wij als college of ik als db-lid meer informatie heb die ik zou kunnen delen met Provinciale Staten.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nou voorzitter. Die debatten waren zo stevig, omdat van uw kant altijd werd gezegd: 'Ja, u kunt nu wel met een zienswijze aankomen, maar u gaat er niet over.' En we hebben bij die debatten ook herhaaldelijk om meer informatie gevraagd. Ik herinner me bijvoorbeeld maar al te goed de discussie over de huisvesting van de Omgevingsdienst Brabant-Noord, waar toch wel enig duwen trekwerk nodig was voordat er meer informatie kwam over de huisvestingskosten. Dus allemaal van dat soort zaken, die nu allemaal oppoppen als grote problemen bij omgevingsdiensten, daar hebben we toch wel de nodige aandacht voor gehad. En het is niet altijd zo geweest dat er heel erg sterk actief werd geïnformeerd.

Ten tweede zegt u: 'Ik neem mijn verantwoordelijkheid' etc. U bent wel al die jaren, vijf jaar lang, aangebleven als gedeputeerde, wetende dat dit speelt. En dat was een van mijn belangrijke vragen. En had u dan niet voor uzelf al eerder consequenties moeten trekken? En ook in deze Staten gewoon harder op de trom moeten slaan, zodat we daarop ook meer actie konden ondernemen?

Voorts wil ik dan ook weer opmerken dat wat GroenLinks suggereerde dat wij hier een motie van wantrouwen indienen, dat is niet het geval. Tenminste, niet expliciet. Wij vragen alleen aan u: hoe staat u ten opzichte van het moreel appel van de gemeenteraad van Geertruidenberg? U heeft nu gezegd: 'Het moreel appel van de gemeenteraad van Geertruidenberg leg ik naast mij neer; die heeft geen recht van spreken.' Daarmee neemt u nu ten volle de verantwoordelijkheid voor wat er de komende tijd gaat gebeuren. Laat dat duidelijk gezegd zijn. Op die verantwoordelijkheid zullen we u ook op zeker moment afrekenen.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het is mij een raadsel op welke verantwoordelijkheid de heer Van Hattem doelt, eerlijk gezegd. De zienswijze waarover u debatteert, daarover heb ik nooit gezegd: 'U bekijkt het maar met uw zienswijze, want u gaat er niet over.' Integendeel. De zienswijze bespreekt u hier op voorstel van mij. Ik dien het voorstel voor die zienswijze bij u in. Dus geloof maar niet dat ik hier ga zeggen 'Ja, dat is een beetje waardeloos voorstel, waar u het nu over heeft.'

Ja natuurlijk. Harder op de trom slaan. Dat is uw stijl. Volgens mij heb ik hier te allen tijde duidelijk gemaakt wat de problemen bij de omgevingsdienst zijn, hoe groot de problemen zijn en wat we daaraan doen. Maar ook dat we een van de 28 zijn. Ik kan dus wel heel hard op de trom slaan, maar als ik daar alleen sta met stemmingen, dan houdt het verder op.

De huisvesting bij de ODBN. Ja, ik herinner me uw vraag over de kosten van de vloerbedekking bij de ODBN. Dat vond ik weinig serieuze vragen en daar gaat u inderdaad niet over. Daar gaat het management over. En in het laatste geval het db, maar toch niet het ab en al zeker niet Provinciale Staten.

De **voorzitter**: De heer Van Hattem

De heer **Van Hattem** (PVV): En in dit laatste antwoord komt heel veel samen 'Daar gaat het management over.' Het gaat alleen over de vloerbedekking. Nee, we hadden het niet over de vloerbedekking. We hadden het over verbouwingskosten van maar liefst acht ton voor een huurpand. En dat is toch wel iets anders dan alleen maar de vloerbedekking. En juist op zulk soort dingen is gewoon te weinig sturing en te weinig control geweest. En dat u er nu weer zo luchtig over doet, dat zegt eigenlijk al genoeg waar het probleem ligt. U heeft al aangegeven de volle verantwoordelijkheid te nemen voor alle ellende die zich nu gaat afspelen. We zullen het zien.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja, dat waren uw woorden.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Kuijken.

De heer **Kuijken** (CDA): Ja, ik heb nu het afgelopen jaar al een paar keer gehoord dat wij als provincie slechts een van de 28 deelnemers zijn in zo'n gemeenschappelijke regeling, dus ik ben soms een beetje met handen gebonden. Toch hoor ik een beleidslijn van u waarvan ik denk dat die bij meerdere mensen, bijvoorbeeld binnen het ab, zou moeten aanslaan. Mijn oproep is dan ook te zeggen wat uw beleidslijn is en die te delen. Ik kan me zo voorstellen dat wij medestanders vinden bij al die ab-leden om gezamenlijk uw punt te gaan maken. En anders willen wij u daarin best wel ondersteunen. Af en toe lijkt het wel alsof u als enige het niet eens bent met de begroting en al die andere mensen wel. En dat u zich daarom verschuilt achter 'Ik ben een beetje gebonden aan wat de rest van het ab vindt.' Dus daar kunt u zich niet altijd achter verschuilen. Deel uw beleidslijn en dan zullen wij ook zorgen dat die bij al de gemeenteraden en andere ab-leden terecht komt.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Maar om nou als lid van het db via GS aan PS te vragen een lobby naar gemeenteraden te organiseren, die dan hun wethouder aanspreken, die in het ab moet gaan zeggen wat het db moet gaan doen, dat lijkt me een beetje een enorme omweg. Volgens mij ben ik in staat om zelf mijn beleidslijn neer te zetten. En dat doe ik ook in het db en het ab. Het punt is alleen dat mijn beleidslijn is dat ieder zijn eigen schuld betaalt. En daar zijn de gemeenten het niet mee eens. Want als die de gelegenheid krijgen om hypotheek uit het verleden op het bordje van de omgevingsdienst te leggen, dan weten ze dat aan het einde van het verhaal de provincie 50% subsidieert. Want daar komt het op neer. En het hemd is nader dan de rok. En misschien zijn ze het in principe wel met mij eens, maar denken ze van 'Ja, ik kan het wel met hem eens zijn, maar dat kost mij twee ton.' Nou ja, dat is een beetje het dilemma.

De **voorzitter**: De heer Kuijken.

De heer **Kuijken** (CDA): Laat ik het dan zo zeggen. Dan heb ik het volgende voorstel. Deel met ons welke gemeenten in gebreke blijven. Dan kunnen wij zorgen dat de gemeenten die niet in gebreke blijven dezelfde informatie hebben. Dan heeft u in ieder geval alle gemeenten die er hetzelfde over denken als u aan één zijde. Dan kunnen we die rekening in ieder geval naar die gemeenten sturen die in gebreke zijn gebleven. Dat lijkt me toch een heel logische lijn.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat lijkt me helemaal niet logisch. Ik ben bestuurder, dus ik zorg ervoor dat die beleidslijn en duidelijk is en zover mogelijk uitgevoerd wordt. Alleen een van de problemen met de vorige directie was bijvoorbeeld dat die cijfers zo slecht op orde had dat nooit goed hard te maken was welke gemeente voor hoeveel achterbleef met het betalen van haar rekeningen of met het geven van opdrachten. Die duidelijkheid is nu pas ontstaan. Dat daar tekorten waren was helder, dat zagen we allemaal in de jaarrekening. Maar om nou precies de vinger op de verkeerde plek te leggen, daar had het management de zaakjes niet goed genoeg voor op orde. Nu wel, dus nu worden die vingers ook op de goede plek gelegd. Volgens mij betreft het overigens alle overige gemeenten in de omgevingsdienst, waar

het betreft de erfenissen van de oude Regionale Milieu Dienst uit Roosendaal. En waar het betreft het achterhouden door gemeenten van de VVGB-gelden die uit het provinciefonds zijn overgemaakt, daar doen alle gemeenten aan mee, dus er zijn als het ware geen onschuldigen.

De **voorzitter**: Mag ik de gedeputeerde vragen nu inderdaad ook op de hoofdpunten van het vandaag aan de orde zijnde onderwerp nog te antwoorden? Dat in het verwachtingsvolle perspectief dat het geloof ik niet de laatste keer is dat dit onderwerp aan de orde is, maar hij nu wel afrondend de hoofdpunten in het debat maakt. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het CDA vraagt op een wat principiëler niveau nog zaken over de gemeenschappelijke regeling. Is dat nog de beste vorm? Ja, misschien wel niet, maar hij is verplicht. Dus daar kunnen we niet onderuit. En daar zitten inderdaad makkes in. De enorme afstand tussen de uitvoering en uiteindelijke Provinciale Staten of gemeenteraden. Dat is de makke van een gemeenschappelijke regeling. Daarvan hebben we er geloof ik een stuk of 40. En er speelt overal hetzelfde, alleen komt hier nu aan de oppervlakte dat die afstand echt een probleem is geweest. Dat u wat moeilijk op de hoogte bent kunnen blijven van de uitvoering. Maar dat komt, omdat die op afstand is gezet in zo'n gemeenschappelijke regeling. Daar komen we verder niet onderuit.

Eerst even de begroting afwachten van 9 maart en dan praten we verder. Graag.

Een rapport over de evaluatie van het dagelijks bestuur staat me zo niet bij. Er is wel een rapport gemaakt, ik meen door de Galan Groep, over überhaupt het hele functioneren. Zo gauw er dat is, krijgt u daar de beschikking over. Maar ik zou uit mijn hoofd niet weten of dat er al is of wanneer dat uitkomt.

D66 vraagt me u te blijven informeren over de gang van zaken. Ja, vanzelfsprekend. En ook gezamenlijk met de gemeenten, althans met het hele algemeen bestuur, naar oplossingen te zoeken. Ja natuurlijk.

De vraag van Lokaal Belang heb ik niet begrepen. U had signalen van gemeenten die vroegen of ik wel voldoende aandacht had voor de dienst en waar zij zaken mee zouden kunnen doen. Ik zou zeggen: ja en nee.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoord. Ik kijk nu rond of er nog behoefte bestaat om aanvullend in een tweede termijn het woord te voeren. Dat is bij een enkele fractie het geval. Ik zie de fractie van GroenLinks en geen andere fracties. Dan geef ik mevrouw Roijackers nog het woord om nog een aanvullende vraag te stellen. Ik stel voor dat de gedeputeerde daarop nog kort antwoordt en dat we dan het interpellatiedebat hebben afgerond. Aan u het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Het raadsel Geertruidenberg blijft nog een beetje boven de markt hangen. Daar komen we niet uit vandaag, denk ik. Of wel? De SP-fractie misschien? Het is namelijk nogal een beschuldiging.

De **voorzitter**: De heer Heijmans. Onthul uw raadsel.

De heer **Heijmans** (SP): Mevrouw Roijackers. Ik heb de gedeputeerde in zijn eerste termijn horen zeggen dat Geertruidenberg een van de gemeenten is die niet al haar diensten uitbesteedt bij de omgevingsdienst. En ik ben zo dom dat ik die geloof.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Buiten deze vergadering kijken er meerderen mee, waaronder mensen uit de gemeenteraad van Geertruidenberg. En zij zeggen iets anders. Dus het raadsel is denk ik nog niet

opgelost. En zo blijft het wat glibberen. En dat is wel echt lastig. Het blijkt dat elke keer als we in deze Staten over de omgevingsdienst te spreken komen, in het bijzonder deze omgevingsdienst, dat er nieuwe informatie naar voren komt. Ik kan me zo voorstellen dat het ook is wat de PVV-fractie bedoelt, met haar eigen stijl van praten daarin. Dat herkent onze fractie wel. Nu blijkt bijvoorbeeld ten volle wat die RMD-schulden inhouden. Ik herinner mij dat we in juli spraken over toen nog een soort hypothetische ondercuratelestelling. Ineens was die een halfjaar later een feit. Weet je, omdat we onder meer die controlerende en regiotaak hebben, is dit wel een dienst, ik meen de een na grootste van Nederland, die toezicht houdt op de BRZO-bedrijven, categorie 5. Met een Chemie-Pack, een Shell Moerdijk en LED Oosterhout is onze taak hierin heel erg belangrijk. Ik wil dus toch voorstellen dat wij vaker met elkaar te spreken komen, zeker in de huidige situatie van toch een crisis bij deze grote belangrijke omgevingsdienst, over procedures en begroting, maar ook over inhoud en aanpak.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers. Ik begrijp de belangstelling ver buiten deze zaal voor dit debat, maar ik vind het wat oneigenlijk om als het gaat om welke informatie hier ter tafel ligt en besproken wordt daarvoor 60 lijnen open te zetten. Zo werkt dat niet. Wij doen het hier met wat de gedeputeerde hier nu kan melden of in een later stadium, gezien het feit dat hij gezegd heeft dat er problemen waren en de zaak nu op orde lijkt. Dat moet dan blijken. Dan spreken we over informatie, maar we gaan het sms-verkeer en andere aanverwante kanalen niet gebruiken. Uw vraag is terecht, maar voor de ordentelijkheid van de discussie wil ik wel voorstellen dat de gedeputeerde een voorstel doet wanneer wij over welke informatie precies spreken. En hij is degene namens het college die verantwoordelijk is voor de juistheid en correctheid van die informatie. Dat wil ik dan nog wel even als uw voorzitter als een voorstel voor ordentelijkheid in uw midden leggen. De heer Van Hattem heeft een interruptie, naar mevrouw Roijackers, veronderstel ik?

De heer **Van Hattem** (PVV): Nou ja, meer naar aanleiding van wat mevrouw Roijackers zegt. Zij zegt dat het niveau van informatievoorziening op sommige momenten tekortschiet. Nu beluisterde ik daarnet de gedeputeerde en die hoorde ik zeggen 'Volgens mij loopt er een onderzoek door de Galan Groep.'

De **voorzitter**: Even wachten. U krijgt zo nog de gelegenheid van mij om het woord te voeren. U interrumpeert aan de interruptiemicrofoon.

De heer **Van Hattem** (PVV): Gaan we drie termijnen doen?

De **voorzitter**: Nee, nee, nee. We gaan twee termijnen. U interrumpeert mevrouw Roijackers. U heeft uw beurt net voorbij laten gaan.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan maak ik gebruik van mijn tweede termijn.

De **voorzitter**: Nee, die heb ik net aan de orde gesteld. Dus u interrumpeert via mevrouw Roijackers. Ik geef de gelegenheid aan de gedeputeerde om straks nog één keer te reageren en dan moet het echt afgelopen zijn. Want ik heb net aangegeven 'Wie wil er gebruikmaken van de tweede termijn?' En toen heeft u uw vinger niet opgestoken.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nou, dat kwam eigenlijk vooral omdat ik nu mevrouw Roijackers iets hoor zeggen over informatievoorziening. Als ik dan kijk wat er aan informatievoorziening beschikbaar is, dan is het met name die presentatie van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. En als ik daarin zie staan dat er een onderzoek is geweest van de Galan Groep eind 2014 en de gedeputeerde zegt 'Volgens mij

loopt er zo'n onderzoek', dan vind ik dat niet heel erg duidelijk als het nota bene een onderzoek is op verzoek van het db.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hattem. Uw hebt uw punt gemaakt, maar daarvoor heb ik net een ordentelijk voorstel gedaan. De informatie waarover we het hier hebben komt via de gedeputeerde.

De heer **Van Hattem** (PVV): En meer dan dit hoeft ik ook niet kwijt.

De **voorzitter**: Nee. Helder. Dank u. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. Akkoord met uw voorstel. En ten opzichte van de PVV-fractie, het rapport van de Galan Groep is beschikbaar gemaakt voor ons via de lijst ingekomen stukken. En ik kan het als mede-Statelid aan u adviseren het te lezen.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Ik kijk naar de gedeputeerde of hij nog behoefte heeft om in deze fase te reageren. Er zijn geen vragen meer gesteld. Dan komen we hiermee tot een afronding van dit interpellatiedebat.

Actuele moties

De **voorzitter**: Dan gaan wij nu naar tot het volgende punt op de agenda en dat betreft de beraadslaging over moties actuele thema's. Dit ligt op uw tafel en is op iBabs op het laatste agendapunt beschikbaar. Een actuele motie. Ik geef de heer Heijman van Lokaal Brabant de gelegenheid om deze motie over een actueel thema kort toe te lichten. Aan hem het woord.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank u. Even voor gedeputeerde Van den Hout, de naam is Lokaal Brabant. Misschien is dat voor een volgende keer ook wel handig.

Maar naar de motie toe. De motie ligt bij u allen voor. Ik wil even op deze motie aanvullen, die we hebben ingediend. Wij hebben van de week van deze groep gehoord dat ze voor 1 juli uit hun gebouw moeten. Die mensen zijn wel een beetje min of meer in paniek, want ze hebben echt zo'n plek nodig. De gemeenten Vught en Den Bosch willen ze gaan helpen. Maar ik denk dat wij ze als Nederlanders en Brabanders toch ook een hand moeten bieden en hen moeten helpen met het vinden van een ruimte. En we hopen ook dat jullie dat uitspreken.

Motie 1 niet geagendeerd Onderwerp Ruimte voor Veteranen Vught

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 26 februari 2016;

onlangs hebben de veteranen van Veteranen Ontmoetingscentrum Ouwestomp in Vught te horen gekregen, dat ze medio 2016 hun ruimte op de Isabella kazerne moeten verlaten. De gemeente Vught en Den Bosch willen actief meedenken voor een oplossing, maar omdat ze al binnen vier maanden weg moeten, is spoed nodig.

overwegende dat:

een geschikte ruimte voor deze groep binnen enkele maanden moeilijk te vinden is, omdat voor hun materiaal een flinke ruimte nodig is;

er panden in provinciale bezit zijn, die mogelijk aan de eisen en wensen kunnen voldoen;

constaterende dat:

wij als Nederlanders en Brabanders de veteranen verschuldigd zijn om hen een plek te bieden die recht geeft om hun ervaringen met elkaar te kunnen verwerken en waar zij met hun bijzondere

materiaal (voertuigen, uniforms, militaire archieven en foto's) de ruimte hebben om aan derden om hun verhaal te kunnen doen.

dragen Gedeputeerde Staten op:

- met de veteranen in gesprek gaan over hun wensen en ideeën voor een ruimte
- te onderzoeken of er gezamenlijk een ruimte gevonden kan worden (al dan niet binnen het eigen vastgoed of het helpen bij bemiddeling), liefst in de buurt van Vught en Den Bosch
- PS te informeren over welke afspraken zijn gemaakt met deze groep;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jan Heijman

Lokaal Brabant"

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman en stel voor dat ik de gedeputeerde vraag nu op de motie te reageren sinds die aan ons is gericht. Gaat uw gang.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter. Dank je wel. Het college kijkt sympathiek naar die motie en we kunnen de overwegingen ook delen als het gaat om de urgentie waarvoor de groep veteranen zich gesteld ziet. Tegelijkertijd, mijnheer Heijman, als ik naar het dictum van de motie kijk, dan heb ik daarmee wat problemen, omdat we eigenlijk een verantwoordelijkheid overnemen die nu primair ligt bij de verhuurder en bij de gemeente. En nogmaals, zoals het dictum nu luidt, zou het college de motie, hoewel sympathiek, dus willen ontraden. Maar tegelijkertijd willen we er geen misverstand over laten bestaan dat als er vanuit gemeente, verhuurder, initiatieven zijn waar wij een handje kunnen helpen om mee te kijken welke mogelijkheden er zijn, dan is die bereidheid aan onze kant er volledig. Nogmaals, we hebben ook de oplossing niet standaard paraat. Maar ik vind het geen pas geven om nu naast de verantwoordelijkheden van verhuurder en gemeente ook nog een eigen lijn te openen richting de veteranen. Dus nogmaals, sympathiek. Maar het dictum maakt dat ik hem u toch moet ontraden. Maar tegelijkertijd wil ik u toezeggen om aanspreekbaar te zijn voor een initiatief, ook vanuit de gemeenten en de veteranen, om te kijken wat wij kunnen doen om een goede plek voor ze te vinden.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn reactie. Ik kijk even naar de heer Heijman of hij daar meteen op wil reageren. En dan geef ik desgewenst ook nog de andere fracties de gelegenheid om het woord te voeren.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank voor het antwoord van de gedeputeerde. Dan stel ik voor bij "dragen Gedeputeerde Staten op:" de tweede regel "te onderzoeken of..." eruit te halen en dan hoop ik dat de gedeputeerde mee kan gaan.

De **voorzitter**: Wilt u dat nog even herhalen?

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Bij "dragen Gedeputeerde Staten op" de tweede zin "te onderzoeken of er gezamenlijk een ruimte gevonden kan worden (al dan niet binnen het eigen vastgoed of het helpen bij bemiddeling), liefst in de buurt van Vught en Den Bosch" eruit te halen.

De **voorzitter**: Dan stel ik omwille van de tijd voor dat de tweede zin van het dictum is dus geschrapt. Dat is in de notulen nu helder vastgelegd. Dan stel ik voor dat we dat ons nu mentaal voorstellen met een zwartgelakt deel van de motie voor ons. Dat is tegenwoordig hier en daar erg populair. En dat we aldus de motie in beraadslaging nemen. Ik geef de gelegenheid aan de fracties die daar nu het woord over willen voeren dat te doen. U wilt interrumpen of een woordvoering doen?

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Heijman van Lokaal Brabant.

De **voorzitter**: Dan geef ik daar gelegenheid voor. Een interruptie van mijnheer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ik had begrepen uit de reactie van de gedeputeerde dat het probleem meer zat in het in gesprek gaan met de veteranen, omdat de gedeputeerde zegt "het ligt eigenlijk bij de gemeenten Vught en Den Bosch." Zouden we dan het dictum beter kunnen veranderen met "dragen Gedeputeerde Staten op in contact te treden met de gemeenten Vught en Den Bosch om gezamenlijk te zoeken naar een oplossing voor de geschilderde problematiek." Zou dat niet meer recht doen aan hetgeen de gedeputeerde bereid is te doen, namelijk met de gemeenten Vught en Den Bosch in gesprek te gaan?

De **voorzitter**: De heer Heijman.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Ik ben bereid dat te doen, dus ik kijk naar de gedeputeerde. Dan pas ik het aan.

De **voorzitter**: Ik denk dat de geest van de opmerkingen in reactie op de gedeputeerde over wat de betekenis van deze motie is en de mogelijke toezegging van de gedeputeerde duidelijk zijn, maar voor de helderheid kan hij dat zo dadelijk nog eens duidelijk zeggen. Maar voordat ik hem daartoe de gelegenheid geef, kijk ik of er bij een van de andere fracties behoefte is om hier het woord te voeren. Ik zie de fractie van de PVV en de fractie van het CDA. Dan geef ik eerst de heer Roks en dan mevrouw Van Brakel het woord.

De heer **Roks** (PVV): Voorzitter. De motie van de collega van Lokaal Brabant is voor de PVV het middel om aandacht te krijgen voor deze problemen. Niet zozeer de inhoud, zoals die in de motie staat, maar meer de zoektocht naar de bereidheid om ernaar te kijken en er ook nog van te leren. Want wat speelt er? Een kazerne, militair erfgoed, rijksmonumenten en de enige koppeling met mensen zijn voornamelijk de veteranen. De fractie van de PVV is in het gelukkige bezit van enkele veteranen, dus wij zijn daar ook trots op. En waar kiezen de beheerders voor? Het stopzetten van de verhuur aan de veteranen, de wereld op zijn kop. De legitimiteit kunt u vinden in het feit dat de Isabella kazerne in de projectenbundel staat en dus de inspanningsverplichting van het college verdient.

Laten we de motie vooral niet te veel inhoudelijk beoordelen. Daar staat de PVV niet helemaal achter, maar vooral kijken waar we een bijdrage kunnen leveren. De PVV-fractie heeft op 4 maart a.s. een werkbezoek aan de veteranen gepland en wij bieden uiteraard zowel de collega's als het college de mogelijkheid om daarbij aan te sluiten. Van harte welkom. De PVV wil dus niet als makelaartje gaan optreden, maar zeker in gesprek om te kijken hoe de provincie de rol als verbinder van partijen op wil pakken. Ik heb de toezegging van de gedeputeerde gehoord en dat is voor de rol en het vertrouwen dat we daarin hebben meer dan voldoende. En we vertrouwen er dan ook op dat het gesprek op gang komt.

De **voorzitter**: Een interruptie op de heer Roks, mag ik aannemen. Mijnheer Roks, u was nog niet helemaal klaar. Mevrouw Knoet.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik heb eigenlijk een vraag aan de heer Roks en ook aan u. De veteranen en het bemiddelen en dat zij die mogelijkheid hebben, dat hebben we van de gedeputeerde gehoord en dat steunen we van harte. Maar bedoelt u nu rechtstreeks met hen of met partijen veteranen

met gemeenten Den Bosch en Vught? En aan u voorzitter, ik hoop dat dadelijk heel duidelijk is wat de motie inhoudt.

De **voorzitter**: Daar gaan we voor zorgen. Maar eerst de heer Roks in antwoord op u.

De heer **Roks** (PVV): De PVV zou het liefst de motie van tafel zien en genoeg nemen met de toezegging vanuit het college. Wat wij beogen is het gesprek op gang brengen. Want er is al een gesprek geweest tussen de gemeente Vught, de Isabella kazerne en de veteranen. En dat is niet succesvol geweest. Er zijn best wel verrassende argumenten op tafel gebracht om het vooral niet meer te doen. Maar nogmaals, met ons gedachtegoed over erfgoed en de veteranen, die koppeling, vinden wij gewoon het gesprek het belangrijkste. En dan hoop ik op een terugkoppeling van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: Dat is helder. Mevrouw Van Brakel had nog het woord gevraagd. U ook. Dan krijgt u het zo dadelijk ook van mij. Maar eerst mevrouw Van Brakel.

Mevrouw **Van Brakel** (CDA): Goed, dank u wel voorzitter. Ik kan hier eigenlijk niet zo heel veel meer aan toevoegen en ik wil er ook niet heel veel meer woorden aan vuil maken. De toezegging van de gedeputeerde is wat ons betreft ook voldoende. De intentie is duidelijk, dus laten we maar gewoon beginnen.

De **voorzitter**: Mevrouw Klitsie.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ja voorzitter. Wij vinden de motie eigenlijk overbodig, gezien de toezeggingen die de gedeputeerde gedaan heeft. Het lijkt me voor alle duidelijkheid beter om de motie in te trekken. Want een motie waarin men stemt over intenties, maar niet over teksten, dan is het eind zoek. Het lijkt me dat we dat niet moeten doen. Laat onverlet dat wij natuurlijk de veteranen en alles wat daarmee samenhangt een warm hart toedragen. Maar wat lokaal is, moet je vooral lokaal laten. Ik volg graag de toezegging van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: 50PLUS. Gaat uw gang. Ik had u net niet gezien. Excuus. Nu geen andere woordmeldingen meer die ik over het hoofd heb gezien? Nee. 50PLUS. Gaat uw gang.

De heer **Oosterveer** (50PLUS): Voorzitter. Dank u wel. Heel kort. Als u de motie toch gaat wijzigen, wilt u de datum dan aanpassen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ja voorzitter. Ik weet niet of het in mijn rol als gedeputeerde helemaal past om uw uitnodiging om de toezegging, die ik heb gedaan als het gaat om onze betrokkenheid bij deze opgave, uit te voeren. Het alternatief is dat we met elkaar nu gaan puzzelen om het dictum aan te passen. Maar ik hoop oprecht dat mijn toezegging voldoende is om hiermee aan de slag te gaan en bij u terug te komen met het resultaat.

De **voorzitter**: Ik kan mij graag aansluiten bij dat voorstel om de motie nu in te trekken en de toezegging van de gedeputeerde in de gaten te houden. Uiteraard wil ik daarover, voordat we ons eventueel gaan begeven in het preciezer herschrijven van het dictum, de indiener zelf horen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Af en toe moet je even de tijd nemen om de woorden van een belangrijke bestuurder op je in te laten werken. Dat heb ik nu inmiddels gedaan. Ik denk dat mensen met deze toezegging ook geholpen zijn. Dus ik trek bij dezen de motie in.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman. Motie 1 is ingetrokken en maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. En in de notulen lezen we waarom. Er is een toezegging gedaan voor overleg.

Stemming

De **voorzitter**: Dan komen we nu aan het blokje stemmingen. Daarbij hoort een ritueel dat de griffier nu voltrekt. En dat betreft de stemmingen over alle kwesties.

06/16 Lijst ingekomen stukken 29 december 2015 tot en met 5 februari 2016

De **voorzitter**: Allereerst de lijst van ingekomen stukken over de periode 19 december 2015 tot en met 5 februari 2016. Ik stel voor om per acclamatie in te stemmen met deze lijst van ingekomen stukken en de voorgestelde afdoening van de griffier. Wenst iemand daarover het woord of stemming? Dat is niet het geval, dan is aldus besloten.

M1 Aanpak verontreinigde locaties door xtc-afval

De **voorzitter**: Dan is nu aan de orde motie actueel M1, die in de vergadering van 22 januari in stemming werd gebracht en waar 26 stemmen voor en 26 stemmen tegen waren. Op grond van de Provinciewet, artikel 32 lid 4, wordt deze motie dus bij staken van stemmen in de volgende vergadering opnieuw in stemming gebracht. Dat gaan we nu doen en ik ga die stemming nu doen. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuisen (VVD)**: Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Deryckere (CDA)**: Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans (SP)**: Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem (PVV)**: Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman (D66)**: Tegen.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Deze motie is verworpen.

Besprekstukken

01/16 Deltaplan Hoge Zandgronden: Bijdrageverordening en Begrotingswijziging

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over tot het bespreken van het voorstel dat onder agendapunt 6 nog op deze agenda staat. Het betreft een Deltaplan Hoge Zandgronden: Bijdrageverordening en Begrotingswijziging. Een aantal fracties heeft het woord gevraagd, allereerst de fractie van de VVD. De heer Panhuizen geef ik graag daartoe de gelegenheid.

De heer **Panhuizen** (VVD): Voorzitter. Vandaag spreken wij hier over de Hoge Zandgronden. Na alle onrust over de omgevingsdienst ook een heel belangrijk onderwerp, doch niet zo spraakmakend. Maar er zijn toch twee dingen in het statenvoorstel die ik er toch even uit wil halen. Iets wat ik heel goed vind en iets waarvan ik denk dat we dat meer zouden moeten doen. Wat ik goed vind is dat een bepaald deel van het bedrag nu ook bestemd wordt, niet alleen voor het waterschap, maar ook voor andere doelgroepen om hartstikke goede dingen te doen. Je moet juist gebruikmaken van de creativiteit van alle groepen hier in Brabant om de KRW-doeleinden zo effectief, zo goedkoop en zo snel mogelijk te realiseren.

Maar dan wil ik ook bij mijn tweede punt aankomen. De gedeputeerde heeft namelijk reeds aangegeven dat hij denkt dat hij die KRW-doelstellingen nogal moeilijk gaat halen, dat hij daar geld vanuit het Rijk voor nodig heeft. En er is eigenlijk een advies dat ik hem mee zou willen geven. En dat advies luidt als volgt: maakt u nou meer gebruik van de creativiteit van die groepen die hun eigen voorstellen in kunnen dienen voor deze subsidieregelingen, zodat op deze manier je innovatief ook aan die KRW-doeleinden kunt

komen zonder dat je sloten met geld uit de rijksoverheid moet halen voor deze doeleinden. En daarbij zou ik het graag willen laten.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Panhuizen voor zijn bijdrage. De heer Van Hattem, fractie van de PVV. Mevrouw Roijackers nog een interruptie begrijp ik. Gaat uw gang.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. Ik vroeg me af of ik nu echt de heer Panhuizen goed heb begrepen dat hij stelt dat er geen creativiteit te verwachten valt van overheden, zoals in dit geval de waterschappen? Is dat nu echt wat hij zegt?

De **voorzitter**: De heer Panhuizen.

De heer **Panhuizen** (VVD): Nee voorzitter, dat zeg ik helemaal niet. Maar ik zeg wel dat je juist gebruik moet maken van meer organisaties dan alleen de waterschappen. En juist dat lokt meer creativiteit uit. Gewoon een groepering die er is, BMF of een andere groep, die je gewoon kunt zeggen van 'Hé, ik heb misschien een andere manier om dit te doen', omdat waterschappen het altijd deden. En dat leidt tot meer succes denk ik dan.

De **voorzitter**: Waarvan akte. De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mag ik stilte in de zaal? De heer Van Hattem heeft het woord.

De heer **Van Hattem** (PVV): Onze fractie heeft toch een iets ander geluid dan de VVD zojuist. Dit voorstel is hoofdzakelijk bedoeld om rijksmiddelen via het provinciefonds door te sluisen naar de waterschappen. De provincie fungeert hierin slechts als doorgeefluik of sluis - om watertermen te gebruiken - en stelt geen andere verantwoordingseisen bovenop wat het Rijk vraagt. Hiertoe wordt een bijdrageverordening ingesteld. Volgens het voorstel scheelt het in de overheadkosten en zou het ten opzichte van een subsidieregeling zelfs een lastenverlichting zijn.

Voorzitter. Als de provincie in dit kader slechts een doorgeefluik is, dan weet de PVV nog wel een stevigere lastenverlichting. Voeg de waterschapsbesturen en het provinciaal bestuur samen tot één bestuurslaag. De uitvoering van nuttige en belangrijke waterschapstaken kan zo in stand blijven en de kosten van een overbodige bestuurslaag kunnen achterwege blijven. Met die constatering is dit voorstel een typisch product van de bestuurlijke drukte in Nederland, waar de belastingbetaler de prijs voor betaalt. Want naast de 80% van de 17 miljoen euro rijksmiddelen voor de waterschappen, is ook nog 20% bedoeld voor de zogenaamde nieuwkomers in het beheer van de zoetwatervoorziening, waaronder gemeenten. Nog meer versnippering van taken en bestuurlijke drukte, getuige ook de lange lijst van partijen als ondertekenaars van de bestuursovereenkomst Zoetwatervoorziening Hoge Zandgronden Zuid. Onder die zogenaamde nieuwkomers vallen volgens het voorstel ook milieuorganisaties. De PVV hoort graag van GS waarom milieuorganisaties ook in aanmerking komen voor deze subsidies. Ontvangt de Brabantse Milieu Federatie, de BMF, nog niet genoeg subsidie van de provincie? Moet daar ook nog een schepje zuur verdiend belastinggeld bovenop?

De **voorzitter**: Interruptie de heer Panhuizen.

De heer **Panhuizen** (VVD): Ja voorzitter. Ik begrijp dat u geen fan bent van milieuorganisaties. Dat is heel duidelijk. Maar als de BMF nou een project heeft en die expertise in sommige gevallen heeft, zou u dan niet zeggen dat als zij gewoon de beste aanvrager is in situaties: hé, voer het uit, het is goed voor ons allemaal en soms ook goedkoper?

De **voorzitter**: De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nou, daar ga ik niet van uit, want dan krijg je, zoals ik zei, nog een verdere versnippering van taken. We hebben de waterschappen die prima watertaken kunnen uitvoeren in dit land. En waarom moet een overgesubsidieerde club als de BMF, waar de VVD blijkbaar de grootste fan van is – in de tijd dat Onno Hoes hier nog gedeputeerde was, was dat gelukkig nog wat anders, maar helaas, de VVD gaat steeds verder linksaf –... Ik zie weer een interruptie van de heer Panhuizen om de BMF te promoten.

De **voorzitter**: Dat had u goed gezien. Hier is de heer Panhuizen.

De heer **Panhuizen** (VVD): Nee voorzitter. Laat ik het even heel duidelijk maken tegen de heer Van Hattem. Wat de VVD heeft, is dat wij niet van dogma's uitgaan. Wij gaan namelijk niet milieuorganisaties uitsluiten als zij het simpelweg beter en goedkoper kunnen. Als een andere organisatie, zoals de gemeente, dat kan doen, dan gaan we voor de gemeente. We gaan voor het beste en niet puur omdat iemand een bepaalde hekel heeft aan milieuorganisaties, die meteen weren uit deze procedure.

De **voorzitter**: Het punt is helder. De heer Van Hattem vervolgt zijn betoog.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja voorzitter. Het is duidelijk dat een milieuorganisatie tegelijkertijd ook procedures voert tegen de provincie om bepaalde projecten voor onze economie, voor onze welvaart tegen te houden, om ons langer in de file te laten staan etc. Die moeten we niet nog meer subsidie geven, maar blijkbaar is dat de nieuwe hobby van de VVD.

Maar wat ik heel wezenlijk vind ten aanzien van die BMF, die is ook nog medeondertekenaar van de bestuursovereenkomst op basis waarvan zij vervolgens subsidie kan aanvragen. Dus ze regelt zelf al de grondslag voor een eigen subsidie. Gekker moet het niet worden.

Voorzitter. Naast de via het provinciefonds te verstrekken rijksmiddelen is er ook nog sprake van 17,3 miljoen euro provinciale cofinanciering. Bij de inzet van deze middelen stuurt de provincie wel op de uitvoering door de waterschappen en de zogenaamde nieuwkomers. Kunnen GS aangeven hoe de verhouding tussen de middeleninzet in de praktijk vorm krijgt? Valt dit onder een aparte subsidieregeling en wat zijn de uitgangspunten voor de voorwaarden?

Verder is het nog onduidelijk hoe de besluitvorming over deze provinciale cofinanciering nu eigenlijk tot stand is gekomen. Volgens de Begroting 2016, te lezen op pagina 123, zijn deze middelen via aparte PS-besluiten gealloceerd voor het Deltaprogramma Hoge Zandgronden. Niet geheel duidelijk is nou welke PS-besluiten. Kunnen GS de kaders van deze provinciale cofinanciering verduidelijken? Kunnen GS daarnaast ook nog verduidelijken of er een relatie is met de 34,8 miljoen euro bestuursakkoordmiddelen uit het provinciaal Milieu- en Waterplan?

Voorzitter. Volgens het voorstel en ontwerpbesluit 2 heeft de begrotingswijziging betrekking op de volledige 17 miljoen euro aan rijksmiddelen. Ontwerpbesluit 1 geeft echter invulling aan de 13,6 miljoen euro die doorgegeven worden aan de waterschappen middels de Bijdrageverordening. Uit het voorstel is niet duidelijk op te maken hoe de inzet van de 3,4 miljoen euro voor de overige doelgroepen nu precies

geregeld wordt, behalve dan de enkele vermelding dat dit via een subsidieregeling bij het provinciaal Milieu- en Waterplan zal plaatsvinden. Waarom is het niet expliciet in een ontwerpbesluit gedefinieerd? Opmerkelijk is dat reeds op 4 februari jl. een subsidieregeling is opengesteld in dit kader. In een op 9 februari gepubliceerd bericht op de provinciale website, getiteld 'Subsidie zoetwatervoorziening Hoge Zandgronden opengesteld' wordt expliciet aan de rijksbijdrage uit de bestuursovereenkomst gerefereerd. Kunnen GS aangeven waarom er al een subsidieregeling is opengesteld, terwijl de onderliggende begrotingswijziging nog door PS bekrachtigd moet worden? Verder stelt dit bericht letterlijk 'Door klimaatverandering is het op de Hoge Zandgronden in Noord-Brabant in het voorjaar en de zomer steeds vaker te droog.' Mijn vraag is welke concrete wetenschappelijke bewijzen hebben GS in handen dat klimaatverandering hiervan ook daadwerkelijk de oorzaak is?

Voorzitter. Onverminderd onze kritiekpunten op met name het klimaatsausje dat over dit Deltaprogramma gegoten is, ziet de PVV zeker wel het belang van de aanpak van zoetwatervoorzieningen op de Hoge Zandgronden. Maar dan wel graag met een realistische en nuchtere bril bekeken. Bovendien moeten maatregelen ook echt nuttig zijn. Dus geen projecten om beken te laten hermeanderen die in het verleden nooit een meander gekend hebben.

Tot slot, voorzitter. Het is weinig zinvol om allerlei specifiek benoemde doelstellingen in een verordening op te nemen, terwijl daar geen duidelijke definities of afrekenbare doelen voor bestaan, maar slechts de achterliggende gedachten, zoals bleek uit onze technische vragen. Bij besteding van miljoenen aan belastinggeld - of het nu rijks- of provinciaal geld is - mag meer rekenschap worden verwacht. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem. Dan geef ik nu graag het woord aan de fractie van GroenLinks, mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Dank u wel voorzitter. Een budgettaire neutrale toekenning van 17 miljoen euro aan rijksmiddelen voor maatregelen ten behoeve van de zoetwaterinlaat in Oost-Brabant. Daarvoor wordt vandaag onze instemming gevraagd. En zoals de VVD zojuist ook al had gezegd, 80% hiervan is bestemd voor de waterschappen. En 20% voor, zo leerden we uit antwoorden op onze technische vragen, elke partij die met een goed project komt dat past binnen die voorwaarden. En over die voorwaarden wil ik het hier even hebben.

GroenLinks staat positief ten opzichte van het Deltaprogramma als geheel, zoals ik het ook in november 2015 heb verwoord in de Statenvergadering toen we voor de provinciale bijdrage stemden. En in maart 2015, toen de zoetwatermaatregelen in de zuidwestelijke delta werden behandeld en wij GS steunden. We staan dan ook niet onwelwillend tegenover deze doorzetting van rijksmiddelen, mede vanwege het meer robuust en klimaatbestendig maken van de Brabantse natuur. Maar we hebben ook gestemd tegen het provinciaal Milieu- en Waterplan, omdat er een nulmeting ontbreekt en we daarmee niet onze controlerende taken kunnen oppakken.

Het Deltaplan maakt een fors deel uit van dit Milieu- en Waterplan en weer wringt bij ons de schoen ten aanzien van het controleren van aannames over natuurverbetering. We hebben het hier wel over een gebied - de Hoge Zandgronden - dat is overbelast met intensieve veehouderij. Met water, lucht en bodem is het daar over het algemeen slecht gesteld. Hoe kunnen we zien of deze gelden vanuit ecologie doelmatig worden besteed?

Het is niet de bedoeling dat wij hier als provincie een aanvullende inhoudelijke beoordeling van maatregelen of projecten doen, omdat we dit al in het werkprogramma Hoge Zandgronden hebben afgesproken, zo leren we. Toch gaat het ons iets te makkelijk met deze miljoenen. We hebben gekeken naar de subsidieregeling Hoge Zandgronden die recent is opengesteld. Ecologische doelen staan daar inderdaad genoemd, maar sterk gekoppeld aan economische doelen en droge voeten. Deze koppeling

tussen water en bodem enerzijds en landbouweconomie en recreatie anderzijds is prima voor het efficiënt besteden van belastinggeld en het verwerven van bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak, maar daarmee is het wel moeilijk te voorspellen bij welke van de waterdoelstellingen het geld nu in welke mate gaat landen. Onze fractie wil daarbij vooral ook weten hoeveel beter ons leefmilieu er van wordt. Meer in het bijzonder missen we hier de bodem. Bodemherstel en -verbetering brengt meerdere provinciale doelen bij elkaar. Bodemvruchtbaarheid voor de landbouw, verbetering voor de ecologie, meer planten en dieren en een robuustere klimaatbuffer, waarvan wij van mening zijn dat die nodig is. De natuurlijke buffercapaciteit van de bodem is door landbouwbewerking en versnelde afvoer van water aantoonbaar afgenomen in de afgelopen decennia. Bodemleven en de bodemvruchtbaarheid gaan steeds verder achteruit. Veel van onze zandgronden kampen met verdichting door het gebruik van zware machines en intensieve bewerkingen. Neerslag komt niet snel genoeg door de toplaag heen. Regenwater stroomt te snel naar de sloot. Bij droogte houdt de schrale bodem niet genoeg water vast en door verdichting kunnen wortels niet genoeg grondwater opnemen. Mede door de kennis vanuit het succesvolle project Bufferboeren zijn de bodemmaatregelen bij provincie, Rijk en waterschappen heus wel in beeld, maar deze vormen van waterconservering maken niet expliciet onderdeel uit van de afspraken met het Rijk en staan ook niet in deze verordening vermeld.

Water en bodem zijn uitstekende graadmeters van de Brabantse natuur. Om te controleren of deze gelden ecologisch doelmatig worden besteed, willen wij de gedeputeerde vragen hoe wij het doel van de toenemende ecologische leefbaarheid kunnen monitoren, het doel dat gekoppeld staat aan deze gelden. De provincie zelf monitort al langer de natuurkwaliteit en dat helpt ons bij onze controlerende taak. Daarom wil GroenLinks weten hoe het staat met de toestand van de Brabantse natuur. Een vierjaarlijkse rapportage, die voor het laatst in 2012 is gepubliceerd en dus dit voorjaar weer zou moeten verschijnen, is deze inderdaad in de maak? Graag willen wij de gedeputeerde vragen om deze toestand van de Brabantse natuur 2016 zo spoedig mogelijk te maken als dat niet al is gebeurd met opnieuw het referentiejaar 1995/1996 als nulmeting, zodat wij nu en over vier jaar – als de Deltaplengelden hun volledige beslag hebben gekregen – kunnen beoordelen wat de effecten zijn van het provinciaal Milieu- en Waterplan en daarbinnen dit Deltaplan Hoge Zandgronden. Kan de gedeputeerde ons dit toezeggen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Roijackers voor haar bijdrage. Ik geef dan graag het woord aan de Partij voor de Dieren, mevrouw Surminski.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Het is altijd makkelijk om na GroenLinks te komen, want dan hoeft ik niet zo gek veel meer toe te voegen. Ik heb eigenlijk nog maar één opmerking. De provincie kan niet inhoudelijk sturen op de besteding van de gelden die het Rijk beschikbaar heeft gesteld, wel op de gelden die zij zelf via cofinanciering beschikbaar stelt. Daarbij wil ze dan ook aansluiten bij het bestaande programma van het provinciaal Milieu- en Waterplan. Mijn vraag is, gaan GS dan ook inzetten op het herstel van verdroogde natuur. En met name in die gevallen waarin dat is ten gevolge van waterwinning. En uiteraard wil ik dan graag aandacht vragen voor de verdroging van de Brabantse Wal als voorbeeld.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Surminski. Ik kijk naar de heer Heijman van Lokaal Brabant. Die ziet af van woordvoering. Dan geef ik graag het woord aan de gedeputeerde. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. Dank voor de complimenten van de VVD-fractie. U benadrukte de BMF, maar zoals u weet, gaat het over veel meer. Het gaat ook over gemeenten, de ZLTO, de Brabants-Zeeuwse werkgevers als zij een goed idee hebben, zoals andere sprekers al zeiden.

Zo gauw ze een goed idee hebben en voldoen aan de subsidievoorwaarden zijn ze welkom om daaraan mee te doen. En ik deel uw mening overigens dat het goed is voor de creativiteit om naast waterschappen ook andere partners daarbij te betrekken. Daarom hebben we ook het PMWP-proces met veel meer partners opgepakt dan alleen de waterschappen.

Het fuseren van waterschappen en de provincie hoort op zich al helemaal niet op deze agenda thuis. Maar ik zou u willen aanraden wat stukken van de VN en de OESO te lezen en over hoe die spreken over het formidabele waterbestuur dat we in Nederland hebben, dat uniek is in de wereld en dat zij uitdragen als groot voorbeeld. En misschien kunt u ook eens een keer in Engeland langsgaan over hoe zeer daar waterschappen gemist worden.

De subsidieregeling van het PMWP, staat die open voor iedereen? Ja, die staat open voor iedereen.

De **voorzitter**: Interruptie Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan zou ik het toch op prijs stellen als de gedeputeerde goed luistert naar wat ik zeg. Ik zeg namelijk niet dat de waterschappen geen goed werk doen en dat de waterschappen overbodig zijn, maar de waterschapsbesturen als bestuurslaag. En er gaan ook stemmen op, bijvoorbeeld in Zeeland, een provincie met één waterschap, die provincie tot één bestuurslaag samen te voegen. Voor Brabant zou ook zoiets mogelijk kunnen zijn in de toekomst. Maar het staat nu inderdaad niet op de agenda. Alleen ik wil dit beeld toch wel even rechtgezet hebben.

De **voorzitter**: Waarvan akte. De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ook van een dergelijke fusie zou ik een groot tegenstander zijn. Dat is geen versnippering, zoals u verderop in uw betoog ook aanhaalde, maar dat is juist het leveren van maatwerk en het aanspreken van partijen die deskundig zijn op hun gebied. Uw commentaar op alles wat rijmt op klimaat is bekend, maar daar hoef ik verder denk ik niet op in te gaan.

GroenLinks stelt vrij veel vragen over de inhoud van het Provinciaal Water- en Milieuplan. Dat staat hier echt helemaal niet op de agenda. Sterker nog, ook de inhoud van het Deltaplan Hoge Zandgronden staat hier niet ter discussie. Het is een heel simpel, bijna technisch voorstel om de juiste manier te kiezen om het geld dat we moeten doorzetten door te zetten. Geld waaraan we overigens ook geen extra criteria kunnen koppelen.

De stand van zaken van de toestand van de Brabantse natuur laat ik u schriftelijk weten.

Partij voor de Dieren idem. Veel inhoud over verdroging en het PMWP dat hier niet terzake doet. En de Brabantse Wal ligt uit mijn hoofd niet op de Hoge Zandgronden van Brabant.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik wil de gedeputeerde danken voor het antwoord op onze vraag. Komen in die schriftelijke beantwoording ook het referentiejaar en de nulmeting aan de orde?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee, we gaan geen nulmeting doen. Dat heeft GroenLinks eerder geprobeerd, dat is gesneuveld. Dat gaan we niet nog een keer oppakken. Als er een toestand van de Brabantse natuur 2016 is of komt, dan krijgt u daarover informatie.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Er is in 2012 een referentiejaar genomen, 1995. En dat is wat wij bedoelden. Kan hetzelfde referentiejaar weer worden genomen? Wilt u daar schriftelijk op reageren? Dat bedoelde ik te vragen.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja. Dat komt dan in diezelfde schriftelijke reactie wanneer 2016 uitkomt. Als dat er komt.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik kijk rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Ik zie een woordmelding van de fractie van de PVV. Verder geen woordmeldingen. Dan geef ik hem graag de gelegenheid. De heer Van Hattem heeft het woord.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. De gedeputeerde licht er een enkel punt uit, dat niet eens een vraag was, maar een constatering mijnerzijds over de waterschappen. Daar wil ik het dus niet meer over hebben, maar ik heb wel een aantal andere vragen gesteld, waarop de gedeputeerde gewoon niet is ingegaan. Dus bij dezen alsnog de vraag om toch nog even in te gaan op mijn vraag hoe het nu zit met een BMF die medeondertekenaar is van een bestuursovereenkomst en tegelijkertijd daarmee de grondslag schept voor haar eigen subsidieregeling. Hoe zuiver is dat? Hoe zien GS dat?

De verhouding van de middeleninzet tot de provinciale cofinanciering en de 34,8 miljoen euro voor het PMWP. Op welke PS-besluiten nu concreet die provinciale cofinanciering is gebaseerd, omdat het niet duidelijk uit de begroting valt op te maken.

Dan had ik nog de vraag gesteld waarom de regeling voor de 20% niet apart in het ontwerpbesluit is gedefinieerd.

Dan zat er nog een vraag in over de publicatie op de provinciale website. Waarom er al aan deze subsidieregeling wordt gerefereerd, terwijl PS nog geen begrotingswijziging hebben vastgesteld.

De gedeputeerde zegt doodleuk dat hij het klimaatstandpunt van de PVV kent. Maar ik heb nog steeds geen onderbouwing gehoord waarom hier wordt gerefereerd aan klimaatverandering als daadwerkelijke oorzaak. Oftewel, gebruiken GS letterlijk gebakken lucht als onderbouwing? Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem voor zijn bijdrage en wil dan nu graag de gedeputeerde uitnodigen om de laatste vragen van antwoorden te voorzien. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dank voorzitter. Behalve de BMF zijn ook de waterschappen, de provincie, gemeenten, jan en alleman ondertekenaar van dat akkoord. En al die partijen kunnen inderdaad bij openstelling subsidie aanvragen via het PMWP. Er wordt dus geen uitzondering gemaakt voor de BMF, noch in hun voordeel, noch in hun nadeel.

De cofinanciering van de provincie is geregeld in het bestuursakkoord over het Deltaplan Hoge Zandgronden. De 20% komt hier niet in voor, omdat het voorstel daar niet over gaat.

Over de openstelling zal ik u schriftelijk antwoorden. Volgens mij was het de bedoeling om die per 1 maart open te stellen. Ik zag op de website dat dat inmiddels is gebeurd. Ik laat u schriftelijk weten wat daarvan de bedoeling was.

Nogmaals, u vraagt aan mij nu met een stalen gezicht een onderbouwing van alles wat wij doen in het kader van het klimaat. Ik denk dat we hier dan morgenavond nog bezig zijn en u mij toch niet gelooft.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van de heer Van den Berg, op de valreep. Gaat uw gang.

De heer **Van den Berg** (PVV): Nou, ik wil het wel even hebben over het klimaat. Ik kan het helaas niet op camera laten zien, maar ik heb hier een mooi overzichtje van de gemiddelde neerslag vanaf 1950. Dat laat ik nu even hier zien.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we de nadere trendanalyses en informatie... Nee, het punt is gemaakt.

De heer **Van den Berg** (PVV): Het is gewoon kolder, want die trend is gewoon niet te ontdekken. Die is er niet.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van den Berg voor zijn bijdrage en stel vast dat daarmee een einde is gekomen aan de tweede termijn bij de behandeling van dit voorstel. De stemmingen over de twee besluiten die bij dit onderwerp horen, worden gehouden op 11 maart aanstaande.

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren, geachte leden en collegae, daarmee komen we aan het einde van deze vergadering.

Een aantal opmerkingen mijnerzijds nog. De volgende Statenvergadering van PS zal zijn op vrijdag 11 maart. Verder verzoek ik de heer Van den Berg om zijn plaatje straks tijdens de borrel te laten zien. Ik heb nog een andere verrassing voor u en dat had ik beloofd. Ooit is door een jury – sommigen van u waren bij de bekendmaking zelf aanwezig, maar hebben het toen geloof ik ook niet kunnen proeven – een lekkerste Brabantse bier gekozen. Dat heet 'Zuster Agatha'. Ik had het u beloofd, maar het was niet voorradig. Nu wel. Zo dadelijk is er voor ons allemaal een heerlijk flesje quadrupel 'Zuster Agatha', gebrouwen door Martin Ostendorf van de Muifelbrouwerij uit Berghem. Die zal er zijn. En ook zal aanwezig zijn – en dat is betrekkelijk uniek – de jurydichter Jace van de Ven, die zo dadelijk bij het genieten van dit lekkerste Brabantse bier zijn gedicht 'Zuster Agatha' voor ons zal voordragen.

En om het helemaal feestelijk te maken meld ik u dat de provincie Noord-Brabant, en meer in het bijzonder Het Van Gogh fietspad, een heel belangrijke prijs van de Fiets- en Wandelbeurs heeft gewonnen. Gedeputeerde Swinkels heeft mij uitdrukkelijk verzocht zijn plezier en genoegen over te brengen dat hij heeft genoten bij de ontvangst daarvan. De eer straalt uiteraard op Daan Roosegaarde, maar ook op ons allen af. Ik hoop dat ik daar niks te veel mee gezegd heb. De vergadering is gesloten.

De voorzitter sluit om 17.25 uur de vergadering.